

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PERFORMANS BAŞARISIZLIĞI DEĞERLENDİRME ENVANTERİ VE
KENDİNLE KONUŞMA ANKETİ'NİN TÜRK SPORCU POPÜLASYONU'NA
UYARLANMASI VE UYGULANMASI

SPORDA PSİKOSOSYAL ALANLAR ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

MUSTAFA ENGÜR

Danışman
PROF.DR. BİROL DOĞAN

İZMİR

2011

DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ

ADI SOYADI

İMZA

Başkan : Prof.Dr. Birol DOĞAN (Danışman)

Üye : Yrd.Doç.Dr. R. Ferudun DORAK

Üye : Yrd.Doç.Dr.R. Timuçin GENCER

Üye : Yrd.Doç.Dr. Suphi TÜRKMEN

Üye : Yrd.Doç.Dr. Ersin ALTIPARMAK

Doktora tezinin kabul edildiği tarih: 24 Ocak 2011

ÖNSÖZ

Gelişim ve evrimi hızlanan ve artık her türlü detayın çok önemli bir hale geldiği günümüz spor olgusunu derinlemesine inceleyebilecek çeşitli yollar arıyoruz. Kültürel farklılıkları göz önünde bulundurabilecek ve ölçme konusunda hassas - objektif olan tekniklerin uygulanması bu anlamda önemlidir. Bilimin üretilmesi konusundaki eksiklerimizi tamamlama yolunda bu çalışmamın ufak bir katkısı olması benim için başarı sayılacaktır.

Uygulamada yansıması olan bir çalışma olması dileğiyle yaptığım bu çalışmada bana yardımlarını esirgemeyen akıl hocam Prof.Dr.Birol DOĞAN'a, desteğini her zaman hissettiğim Yrd.Doç.Dr. Ferudun DORAK'a, Yrd.Doç.Dr. R. Timuçin GENCER'e, oda arkadaşım Öğr.Gör. Erdinç DEMİRAY'a, arkadaşlarım Arş.Gör. Olcay KİREMİTÇİ, Arş.Gör.Dr.Zişan Kazak ÇETİNKALP'e ve Yrd.Doç.Dr. Melih BALYAN'a teşekkür ederim.

Ayrıca tezimi yazmam konusunda desteklerini hep hissettiğim eşim Pınar ENGÜR'e ve kendinle konuşmanın bilişsel gelişimin temelinde yattığının kanıtı olan biricik oğlum Can Doruk ENGÜR'e teşekkür ederim.

İzmir, Ocak 2011

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
ŞEKİLLER LİSTESİ	VIII
TABLolar LİSTESİ	IX

BÖLÜM I GİRİŞ

1.1. Giriş ve Amaç	1
1.2. Araştırmanın Konusu	2
1.3. Alt Problemler	3
1.4. Araştırmanın Amacı	3
1.5. Hipotezler	3
1.6. Sayıltılar	4
1.7. Araştırmanın Önemi	4
1.8. Sınırlılıklar	5
1.9. Genel Bilgiler	6
1.9.1. Duygu Kavramı	6
1.9.1.1. Bilişsel-Güdüsel-İlişkisel Duygu Kuramı	8
1.9.1.2. Korku	10
1.9.1.2.1. Başarısızlık Korkusu	11
1.9.2 Kendinle Konuşma Kavramı	15
1.9.2.1 Kendinle Konuşma Kavramına Kuramsal	
Yaklaşımlar	15
1.9.2.1.1. Lev Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı	16

1.9.2.1.2. Dikkat Temelli Yaklaşım	16
1.9.2.1.3. Bilgi Süreçleme Perspektifleri	17
1.9.2.1.4. Öz Etkinlik Kuramı	17
1.9.2.1.5. İmgeleme Modelleri	18
1.9.2.2. Kendinle Konuşma'nın Boyutları	18
1.9.2.2.1. Değerlik Boyutu	19
1.9.2.2.2. Gözlenirlik Boyutu	20
1.9.2.2.3. Öz-Belirleme Boyutu	21
1.9.2.2.4. Güdüsel Yorumlama Boyutu	22
1.9.2.2.5. Frekans Boyutu	22
1.9.2.3. Kendinle Konuşma'nın Fonksiyonları	22

BÖLÜM II GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	24
2.2. Ölçme Araçlarının Türkçe'ye Çevrilme Süreci	24
2.3. Araştırmada Evren Ve Örneklem	25
2.4. Verilerin Toplanmasında Kullanılan Gereçler	29
2. 4.1. Kişisel Bilgi Formu	29
2.4.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri	29
2.4.3. Kendinle Konuşma Anketi	31
2. 5. Veri Toplama Yöntemi Ve Süresi	32
2. 6. Verilerin Analizi Ve Değerlendirme Teknikleri	32

BÖLÜM III BULGULAR

3.1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'ne Doğrulamalı Faktör Analizinin (DFA) Uygulanması ve Sonuçları	34
3.1.1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Kurulması ve Tanımlanması	34
3.1.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Sınanması	37
3.1.2.1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Tahmin Edilmesi	37
3.1.2.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Uyum İndekslerinin Hesaplanması	41
3.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanterine 'ne Ait Güvenirlik Sonuçları	41
3.2.1. Utanç Ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısı Bulguları	42
3.2.2. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısı Bulguları	45
3.2.3. Belirsiz Gelecek Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısı Bulguları	46
3.2.4. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısı Bulguları	48

3.2.5. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısı Bulguları	50
3.3. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Alt Ölçekleri İle Arasındaki İlişki	52
3.4. Kendinle Konuşma Anketi'ne Doğrulayıcı Faktör Analizinin (DFA) Uygulanması ve Sonuçları	53
3.4.1. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Kurulması ve Tanımlanması	53
3.4.2. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Sınanması	55
3.4.2.1. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Tahmin Edilmesi	55
3.4.2.2. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Uyum İndekslerinin Hesaplanması	58
3.5. Kendinle Konuşma Anketi'ne Ait Güvenirlik Sonuçları	58
3.5.1. Motivasyonel İşlev Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısı Bulguları	59
3.5.2. Bilişsel İşlev Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısı Bulguları	61
3.6. Kendinle Konuşma Anketi'nin Alt Ölçekleri Arasındaki İlişki	63

3.7. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri -PBDE (Performance Failure Appraisal Inventory – PFAI) ile Kendinle Konuşma Anketi –KKA (Self Talk Questionnaire S-TQ)'nin Uygulama Çalışması İle İlgili Bulgular	64
3.7.1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Alt Ölçekleri İle Yaş ve Deneyim Arasındaki İlişki	64
3.7.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri Alt Ölçeklerinin Cinsiyetlere Göre Karşılaştırılması	64
3.7.3. Kendinle Konuşma Anketi'nin Alt Ölçekleri İle Yaş Ve Deneyim Arasındaki İlişki	67
3.7.4. Kendinle Konuşma Anketi Alt Ölçeklerinin Cinsiyetlere Göre Karşılaştırılması	68
3.7.5. Kendinle Konuşma Anketi'nin Alt Ölçekleri İle Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri Alt Ölçekleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	69
3.7.6. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Geçerlik	70
3.7.7. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Güvenirlik	71

3.7.8. Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu		
Örnekleme Uygulanmasında Geçerlik	72	
3.7.9. Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu		
Örnekleme Uygulanmasında Güvenirlik	73	
BÖLÜM IV	TARTIŞMA	74
BÖLÜM V	SONUÇ VE ÖNERİLER	86
Özet		87
Abstract		88
BÖLÜM VI	KAYNAKÇA	96
Ekler		
Ek 1: Kişisel Bilgi Formu		101
Ek 2: Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri (PBDE)		102
Ek 3: Kendinle Konuşma Anketi (KKA)		103
Ek 4: Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Kabul Yazısı		104
Özgeçmiş		105

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'ne ait beş faktörlü ölçme modeli	35
Şekil 2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'ne ait beş faktörlü ölçme modeline ilişkin standardize edilmiş çözümlene değeriinin diyagram gösterimi	39
Şekil 3. Kendinle Konuşma Anketi'ne ait iki faktörlü ölçme modeli	54
Şekil 4. Kendinle Konuşma Anketi'ne ait iki faktörlü ölçme modeline ilişkin standardize edilmiş çözümlene değeriinin diyagram gösterimi	56

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1 Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin geçerlik ve güvenirlik çalışmasına katılan sporcuların cinsiyete göre dağılımı	26
Tablo 2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin geçerlik ve güvenirlik çalışmasına katılan sporcuların yaşa göre dağılımı	27
Tablo 3. Kendinle Konuşma Anketi'nin geçerlik ve güvenirlik çalışmasına katılan sporcuların cinsiyete göre dağılımı	27
Tablo 4. Kendinle Konuşma Anketi'nin geçerlik ve güvenirlik çalışmasına katılan sporcuların yaşa göre dağılımı	27
Tablo 5. PBDE ve KKA uygulama çalışmasına katılan sporcuların yaşa göre dağılımı	28
Tablo 6. PBDE ve KKA uygulama çalışmasına katılan sporcuların branşlara ve spor deneyimi yılına göre dağılımı	28
Tablo 7. PBDE'nin alt ölçek ve maddeleri	30
Tablo 8. Kendinle Konuşma Anketi ait alt ölçekler ve maddeleri	31
Tablo 9. Performans Başarısızlık Değerlendirme ölçüm modeline ilişkin maddelerin Lambda, çoklu korelasyonun karesi ve t değerleri	40
Tablo 10. Performans Başarısızlık Değerlendirme ölçüm modeline ait uyum indeksleri	41

Tablo 11. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri	42
Tablo 12. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi	43
Tablo 13. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri	44
Tablo 14. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi	44
Tablo 15. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri	45
Tablo 16. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi	45
Tablo 17. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri	46
Tablo 18. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi	46
Tablo 19. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri	46
Tablo 20. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi	47

Tablo 21. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri	47
Tablo 22. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi	48
Tablo 23. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri	48
Tablo 24. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi	49
Tablo 25. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri	49
Tablo 26. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi	50
Tablo 27. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri	50
Tablo 28. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi	51
Tablo 29. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri	51
Tablo 30. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi	52
Tablo 31. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin alt ölçekleri ile arasındaki ilişki	52

Tablo 32. Kendinle konuşma ölçüm modeline ilişkin maddelerin Lambda, çoklu korelasyonun karesi ve t değerleri	57
Tablo 33. Kendinle konuşma ölçüm modeline ait uyum indeksleri	58
Tablo 34. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri	59
Tablo 35. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi	59
Tablo 36. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri	60
Tablo 37. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi	61
Tablo 38. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri	61
Tablo 39. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi	62
Tablo 40. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri	62
Tablo 41. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi	63
Tablo 42. Kendinle Konuşma Anketi'nin alt ölçekleri arasındaki ilişki	63
Tablo 43. Performans Başarsızlık Değerlendirme Envanteri'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki	64
Tablo 44. Bayan ve Erkek katılımcıların Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ilişkin <i>t</i> testi sonuçları	65
Tablo 45. Bayan ve Erkek katılımcıların Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ilişkin <i>t</i> testi sonuçları	65

Tablo 46. Bayan ve Erkek katılımcıların Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ilişkin <i>t</i> testi sonuçları	66
Tablo 47. Bayan ve Erkek katılımcıların Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ilişkin <i>t</i> testi sonuçları	66
Tablo 48. Bayan ve Erkek katılımcıların Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ilişkin <i>t</i> testi sonuçları	67
Tablo 49. Kendinle Konuşma Anketi'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki	67
Tablo 50. Bayan ve Erkek katılımcıların Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ilişkin <i>t</i> testi sonuçları	68
Tablo 51. Bayan ve Erkek katılımcıların Bilişsel İşlev alt ölçeğine ilişkin <i>t</i> testi sonuçları	69
Tablo 52. Kendinle Konuşma Anketi'nin alt ölçekleri ile Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri alt ölçekleri arasındaki ilişki	69
Tablo 53. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Uyum İndeksleri	70
Tablo 54. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Güvenirlik Katsayıları	71
Tablo 55. Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Uyum İndeksleri	72
Tablo 56. Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Güvenirlik Katsayıları	73
Tablo 57. En sık kullanılan uyum iyiliği indeksleri ve kriterleri	74

BÖLÜM I

1.1. GİRİŞ VE AMAÇ

Toplumların etkinlikleri açısından yüzyıllardır yerini kaybetmeyen ve hatta yerini her geçen yıl artan bir şekilde sağlamlaştıran spor kavramı içerisinde en önemli öge, doğal olarak insandır. Hareket becerisinin kökenlerine bakıldığında türün devamını sağlayan evrimsel bir gereklilik olduğu açık bir şekilde görülebilir. Bu evrimsel gerekliliklerin modern yaşamın sağladığı teknolojik kolaylıklar ile ortadan yavaş bir biçimde kalkması hareket etme isteğini ortadan kaldırmamış; bir katarsis misali başka bir yöne doğru çevirmiştir. Sportif davranışı açıklamak için ortaya konan kuramlar içerisinde bahsi geçen yönelimi gözlemlemek oldukça kolaydır. İnsanların sportif aktiviteleri, gelişen bir merak konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla beraber son yüzyılda medyanın kimileri için inanılmaz, kimileri için doğal yükselişine paralel, profesyonelleşen ve yeni ufuklara doğru hızla ilerleyen performans sporu, incelemelerin merkezinde yer almaktadır. Spor ve insan zihni pek çok araştırmacının ilgisini çekmek konusunda hiçte zorlanmamıştır. Performans sporu yapmakta olan bireylerin zihinsel yönlerine yönelik ilgi Norman Triplett'in 1898'de bisikletçiler ile sosyal kolaylaştırma araştırması ile başlayarak 100 yıldan fazla bir süredir pek çok bilim insanını bu konu hakkında çalışmaya doğru itmiştir (<http://www-personal.umd.umich.edu/~rostraub/lecture1.htm>). Kontos ve Feltz (2008)'in yaptığı tarihsel bir bakışta 1950-65 arası ampirizmle ve kişilik çalışmalarıyla, 1966-76 arası sosyal analiz yaklaşımıyla başarı güdülenmesi, sosyal pekiştirme, uyarılmışlık ve motor performans çalışmalarıyla, 70'lerin sonundan

1980'lerde ise nedensel yüklemeler, içsel güdülenme, öz yetkinlik ve özgüven gibi sosyolojik güçlerin etkileri görülürken, 1980'lerden 1990'lara daha spor branşına özgü ve ölçme odaklı hale gelmiştir. 2000'li yıllara girerken spor psikolojisi olarak adlandırılan bu bilim dalının oldukça olgunlaştığı söylenebilir (Kontos ve Feltz, 2008, 8-9). Ancak şu an literatüre bakıldığında Türk popülasyonu üzerine uygulanabilen spor psikolojisi enstrümanlarının sayısı göze çarpan şekilde az olduğu görülecektir.

Başarısızlık korkusu, spor yapan bireylerin zaman zaman hissettikleri ve başa çıkılması veya iyi bir şekilde yönetilmesi gereken önemli bir psikolojik olgudur. Diğer yandan kendinle konuşma her bireyin gün içerisinde defalarca kullandığı ve davranışlarının sebep ve sonuçları konusunda etkileri tartışılan bir diğer kavramdır. Her iki kavramında araştırılmasının uygulama yararları oldukça fazla olup; bu çalışma sonucunda adı geçen araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Konusu

Literatür içerisinde yer alan pek çok ölçme aracının Türk popülasyonu üzerinde uygulanabilir hale getirilmesi bu bilim dalının Türkiye'deki gelişimi için önemli bir hale getirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu anlamda Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma Anketi isimlerindeki iki ölçme aracının Türk popülasyonuna uygun olup olmadığının araştırılması ve sporcular üzerinde uygulama yapılması araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

1.3. Alt Problemler

- Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri, Türk popülasyonu için uygun bir ölçme aracı mıdır?
- Kendinle Konuşma Ölçeği, Türk popülasyonu için uygun bir ölçme aracı mıdır?
- Başarısızlık korkusu; alt boyutları ve genel olarak yaş ve spor deneyimi ile herhangi bir ilişki göstermekte midir?
- Başarısızlık korkusu; alt boyutları ve genel olarak cinsiyet ile arasında bir fark bulunmakta mıdır?
- Kendinle konuşma becerisi; alt boyutları ve genel olarak cinsiyet ile arasında bir fark bulunmakta mıdır?
- Başarısızlık korkusu ile kendinle konuşma arasında bir ilişki söz konusu mudur?

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın birinci amacı Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma Ölçeği Türk popülasyonu için uygun bir ölçme aracı olup olmadığının belirlenmesidir. İkinci amaç ise başarısızlık korkusu ve kendinle konuşma becerisi açısından Türk sporcularının değerlendirilmesidir.

1.5. Hipotezler

Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri Türk popülasyonu için uygun bir ölçme aracıdır.

Kendinle Konuşma Ölçeği Türk popülasyonu için uygun bir ölçme aracıdır.

Yaş, cinsiyet ve spor deneyimi, başarısızlık korkusu düzeylerini etkilemektedir.

Yaş, cinsiyet ve spor deneyimi, kendinle konuşma düzeylerini etkilemektedir.

Başarısızlık korkusu ve kendinle konuşma arasında bir ilişki bulunmaktadır.

1.6. Sayıtlılar

Çalışmaya katılan örneklem kendilerine uygulanan bilgi formu, envanter ve ölçeğe içtenlikle cevap vermişlerdir. Literatürden elde edilen bilgi gerçeği yansıtmaktadır. Literatürler, çalışmanın amacını ve niteliğini destekleyen ve yorumlayan niteliktedir. Uygulanan istatistikî yöntem ve bilgisayar değerlendirmeleri geçerli ve güvenilirlerdir.

1.7. Araştırmanın Önemi

Araştırma, spor biliminin önemli bir bölümünü teşkil eden psiko-sosyal alanlarda eksikliği her zaman hissedilen Türk popülasyonuna uygun ölçme aracı gereksinimi karşılayacak olması açısından önem taşımaktadır.

Bununla birlikte sportif aktivite esnasında oluşan başarısızlık korkusunu ve kendinle konuşmanın anlaşılması ve elde edilen bilgiler ışığında performansı ister temel eğitimi gruplarında, ister elit düzeyde olsun yükseltmek açısından gayet net bir öneme sahiptir.

1.8. Sınırlılıklar

Uyarılama alışması 2008-2009 akademik yılında Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ğrencileri ve uygulama çalışması ise 2009-2010 niversitelerarası Salon Futbolu ve Voleybol karşılaşmalarına katılan ğrenci-sporcular ile 2010-2011 sezonunda liglerinde mücadele eden Basketbol, Hentbol, Amerikan Futbolu, Futbol, Voleybol sporcuları ile sınırlıdır.

Bu araştırma sonuçları katılan deneklerin yanıtları ile sınırlıdır.

Bu araştırmanın sonuçları Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma leği'nin sonuçları ile sınırlıdır.

1.9. GENEL BİLGİLER

1.9.1. Duygu Kavramı

Duyguları anlayabilmek için binlerce yıldan beridir uğraş veriyoruz. Aristo'dan Descartes'e, Yunus Emre'den Bertrand Russell'e dek pek insan bunu uğraşını vermiştir. Yaklaşık iki bin yıldır bilinçli olarak farkına varılan hissetme durumlarının bilindik kelimelerle değerlendirmesi olarak tanımlanmasına rağmen günümüzde gelişen tekniklerle yapılan beyin taramaları; beynin herhangi bir biyolojik sonuç doğurmasa, herhangi bir değerlendirme gerçekleşmese ve davranışta bir değişikliğe sebep olmasa da duygusal bir durum takındığını göstermektedir (Kagan, 2007, 1-2).

Duygularımız, anne karnında bile bizimle iken, doğdum sonrası her geçen gün daha fazla yaşamımızın parçası olup çıkmaktadır. Duyguların gelişmesi insanın ruhsal gelişmesiyle koşutluk gösterir. Yenidoğanda ve çocukluğun ilk yıllarında haz ilkesi egemendir. Yenidoğanda temel gereksinimleri doyuran nesnelere doğru bir yönelme davranışı görülür. Gereksinim doyurulursa bir hoşnutluk duygusu yaşanır. Gereksinimlerin doyumu engellenirse bir hoşnutsuzluk duygusu yaşanır ve engele karşı yenidoğanın en ilkel duyguları olan korku, öfke ortaya çıkar. Yenidoğanda duygusal tepkiler ayrışmamıştır ve tepkiler tüm bedenle verilir. Uyarılar hoşya giden ve hoşya gitmeyen niteliklerde yaşanırken, bunlar davranışa emme-yutma ve tükürme biçiminde yansır. Ruhsal ve fiziksel gelişmeyle birlikte duygular giderek özgülleşmeye, bedenin çeşitli bölgeleri davranışsal anlatıma katılmaya başlar. Örneğin hoşnutluk, gülme ve el çırpma;

hoşnutsuzluk öfkeli sesler çıkarma ve yüz buruşturmayla anlatılabilir. Hoşa giden nesnelere ele alınırken, hoş gitmeyenlere elle itilir. İlerleyen yaşlarda duyguların anlatımına jest, mimik, gözler, el-baş hareketleri de katılır. Konuşma duygularının anlatımında gelişmiş ve önemli bir araçtır. Duyguların gelişmesinde ve anlatımında kişilik yapısı, yetiştirilme biçimi, kültür ve toplum önemlidir(http://tip.sdu.edu.tr/akademikyapi/dersnotlar/Dahili_Tip_CocukPsikiyatrisi/Donem_I_Tip_Fakultesi_Tibbi_Psikoloji_Ders_Notlari/Duygular_ve_Heyecanlar.pdf).

Lazarus duyguların ortaya çıkış şekillerini ve nasıl farklılaştıklarını açıklarken, yaşanan olayın değerlendiriliş şeklinin önemini vurgulamaktadır. Lazarus'a göre duyguların ortaya çıkabilmesi için kişinin yaşadığı olaya ilişkin amacı veya hedefi olması gerekir; aksi takdirde duygu ortaya çıkmayacaktır. Yaşanan olay ile kişinin amacı ve hedefi uyumlu ise, yani olay kişiyi amacına yaklaştırıyorsa olumlu duygular; uyumsuz ise, yani kişiyi amacından uzaklaştırıyorsa olumsuz duygular ortaya çıkar. Ortaya çıkan olumlu duygular, yaşanan olay kişinin benliği ile ilgili değilse "mutluluk", kişinin benliği ile ilgili ve öz-güvenini destekleyecek nitelikte ise "gurur", ortak/karşılıklı ilişkilere ilişkin ise "aşk" şeklinde yaşanır. Ortaya çıkan olumsuz duygular ise, yaşanan olay kişinin öz-güvenini sarsacak nitelikte ise "kızgınlık/öfke", tehdit içerikli ise "korku/kaygı", kayıp yaşantısı ise "üzüntü" şeklinde yaşanır. Sağlıklı katılımcılarla yürütülen çalışmalar olumlu duyguların olumsuz duygulardan daha sık yaşandığını göstermektedir (Öner ve ark., 2006, 19-25).

Varoluşundan bu yana diğer çoğu canlıya göre çok büyük avantajlara sahip olan insanoğlu, belki de uyumunun en büyük avantajını iletişim becerisinin gücüne borçludur. Süreçsel olarak iletişim, insanoğlunun diğer tüm özelliklerinden daha fazla geliştirdiği bir yapı olsa da, bazı temel özelliklerimizi halen korumaktayız.

Bireyin günlük yaşamında sağlıklı ve dengeli ilişkiler kurmasında duygu, düşünce, davranış ve fizyolojik tepkilerinin bir bütün olarak işlev gördüğü bilinen bir gerçektir. Bu bütünlüğün bozulması sosyal varlık olarak denge ve uyum arayışında olan insan için bir tehdit oluşturmaktadır. Bu açıdan bakıldığında sağlıklı ve dengeli ilişkiler kurmadaki bütünlüğü sağlayan en önemli unsurlardan birisi beki de en önemlisi iç dünyamızın aynası olan duygularımızdır (Koçak, 2002, 183-212).

1.9.1.1. Bilişsel-Güdüsel-İlişkisel Duygu Kuramı

Bu kuram Richard S. Lazarus tarafından 1990'larda ortaya konmuştur. Duyguların yada fizyolojik bir sürecin hemen öncesinde düşünsel bir süreç olması gerektiğini ortaya koymakta, başka bir deyişle belirli bir durum için bir duygu deneyimlemeden önce düşünmek zorunda olduğumuzu öngörmektedir. Lazarus, bilişsel değerlendirmenin duygusal deneyim için anahtar rolü oynadığını söylemektedir. Bu kuramın önemli bir özelliği, spor alanında uygulanması konusunda önemli iddialar olmasıdır.

Bu perspektiften bakıldığında olayların değerlendirmeleri birincil ve ikincil değerlendirme adı verilen kavramları içermektedir. Birincil değerlendirmelerde bir olay yada durum kişisel olarak sporcuyla alakalıdır. Bununla birlikte hedef ilintisi, hedef bağdaşması ve ego katılım tipi olmak üzere üç boyut içermektedir. Hedef ilintisi, bir karşılaşma esnasında önemli olan bir şeyler olup olmadığının derecesidir. Eğer sporcu bir müsabakayı ilintili değerlendirmiyorsa, herhangi bir duygu ortaya çıkmayacaktır. Hedef bağdaşması (yada bağdaşmaması) belirli hedeflerin elde edilmesi gerçekleştiği (yada engellendiği) uzamı tanımlamaktadır. Bir müsabaka, sporcunun hedefleri ile bağdaşıyorsa olumlu duygular, tam tersi sonuç ise, bağdaşmayan durumlarda ortaya çıkmaktadır. Birincil değerlendirmenin son bileşeni belirli bir karşılaşma için ortaya konan ego katılım tipi olarak oluşmuştur. Lazarus bir sporcunun üstlenebileceği altı tip hedef olduğunu belirtmektedir. Bunlar benlik saygısının ve/veya sosyal saygının artırılması, ahlaki değerlerin sürdürülmesi, ego idealleri, anlam ve fikirler, diğer insanlar ve bunların refahı ile yaşam hedefleri olarak şekillenmiştir. Sporcunun üstlendiği hedef tipi deneyimleyeceği duyguları yansıtmaktadır. Örneğin denge aletinden Olimpiyat seçmelerinde düşen bir bayan cimnastikçi, benlik saygısını ve hatta başarısı için çok zaman harcayan önemli insanların etkisini korurken; yaşam hedefi olan Olimpiyatlar'a gitme konusunda kaygılanabilir. Bundan başka kısa mesafe koşucusu olan bir atlet Olimpik Antrenman Siklusunun ilk yılında Grand Prix yarışmasında iyi koşmaktansa, Olimpiyat finalinde daha iyi koşmayı daha fazla önem verme eğilimindedirler (böylece daha yoğun bir duygu deneyimleyecektir).

İkincil değerlendirmeler sporcunun algılanan başa çıkma opsiyonları ilgilidir ve benzer şekilde üç boyutludur. Belirli bir olay karşısındaki inanç veya suçlama değerlendirmesi, başa çıkma potansiyeli ve gelecek beklentisi olarak sıralanabilir. Bir inanç veya suçlama değerlendirmesi (her ikisi de bir kişi yada diğer herkese doğru olabilir), sporcunun deneyimleyeceği spesifik duyguları etkileyecektir. Örneğin badminton çiftler müsabakasına katılan bir sporcu eşine başarı için inanç gösterebilir, muhtemelen başarıda kendi mutluluk ve gurur hissini azaltacaktır. Başa çıkma potansiyeli sporcunun durumun gereklerini idare edip edemediğini tanımlamaktadır. Başa çıkma potansiyeli gerçek başa çıkmayı ifade etmemektedir, ancak sporcunun başa çıkma için ihtimallerinin tartılmasıdır. Örneğin bir futbolcunun penaltı atışı öncesi daha önce attığı penaltı atışlarına bağlı istenen yada istenmeyen başa çıkma ihtimali olabilir. Üçüncü ve son değerlendirme gelecek beklentisidir. Sporcu için işlerin daha iyi mi yoksa daha kötü mü olacağına ilişkin değerlendirmedir. Özetle altı bireysel değerlendirme, Lazarus tarafından bir dizi farklı duyguyu ayrıştırmak için ortaya konmuştur (Mellalieu ve Hanton, 2008, 163).

1.9.1.2. Korku

Korku tehlike düşüncesinin uyandırdığı duygusal bir reaksiyondur. Korku ve kaygı içerikleri bakımından birbirlerine çok benzeyen kavramlar olmalarının yanı sıra, kaygıda bu duyguyu meydana çıkaran durum kişi için çok açık değildir, fakat kişi aşırı korku reaksiyonu verir. Korku ve kaygıda düşünceler, gerçekleşmemiş fakat muhtemel bir tehlikeye karşı geliştirilir. Doğal olarak insanlar, tehlikeli olarak değerlendirdikleri durumlardan mümkün

olduğu kadar uzak kalmak, eğer bu durumun içindelerse de kaçmak, kendini korumak isterler. Dolayısıyla korku içerdıği tehlike düşünce neticesinde, beraberinde korunma, kaçma davranışı getiren bir duygudur (Gençöz, 1998, 9-16).

1.9.1.2.1. Başarısızlık korkusu

Başarısızlık korkusu içsel olarak ilginç bir fenomendir. Pek çok sporcu başarısızlık korkularının, onları yüksek performans düzeylerine nasıl getirdiğini anlatır. Başarısızlık korkuları yüzünden paralize olarak tüm potansiyellerini yansıtamayanlarda olduğu gibi, tam tersi durumlar çok daha az bilinenlerdir.

Başarısızlık korkusu kavramı yada başarısızlıktan kaçınma güdüsü “başarısızlık ve/veya başarısızlığın sonucu olarak utanç deneyimleme kapasitesi ve eğilimi olarak ilk defa Atkinson tarafından tanımlanmıştır. Başarısızlıktan kaçınma güdüsü tanımında, “utanç” çok belirgin bir biçimde belirtilmiş olsa da; başarısızlık korkusu literatürü çalışmalarında performans kaygısının bir türü olarak işlenmiştir. Başarısızlık korkusunun utanç ve kaygı tanımları merkezinde duygu bulunmaktadır. (Conroy, 2001, 431 452).

McClelland-Atkinson modeline göre (Gereksinim Başarı Kuramı), bir meydan okuma ile karşılaşıldığında iki zihin yapımızın olduğunu öngören “Savaş yada Kaç” erken dönem güdusel yaklaşma-kaçınma modelleri üzerine kurulmuştur. Modele göre, meydan okuma veya başarma ihtiyacımız iki bağımsız psikolojik yapının göreceli ilişkisine dayanmaktadır: Başarıyı

gerçekleştirme güdümüz ve başarısızlıktan kaçınma veya başarısızlık korkusu (Lavalley ve ark., 2004, p119).

Başarısızlık korkusu yaşamımızın kaçınılmaz, doğuştan gelen ve bizim için önemli konular üzerinde ağırlığımızı koyma çabamızın bir parçasını oluşturmaktadır (Vealey, 2008, 2).

Lazarus'a göre duygu, kişilerin bir veya daha fazla hedefi başarma yeteneklerini etkileyeceğine inandıkları çevre koşullarıyla ilişkilerinde algılanan değişimlerde deneyimlenir. Algılanan değişimler gerçek yada hayali olabilir; Ancak bireyler bilinçli yada bilinçsizce bu değişimlerin hedeflerini nasıl etkileyeceğini değerlendirmek zorundadır. Korku ve kaygıya ilişkin değerlendirmeler, (a) algılanan değişimin hedefle ile ilgisi, (b) algılanan değişimin hedefin başarılmasına fayda ya da zarar vereceğinin ilişkin değerlendirme, ve (c) spesifik hedefin içeriğinin tanımlanmasını içermektedir (Lazarus, 1991).

Schmalt (2005), çalışmasında iki başarısızlık korkusu kavramı tanımlamıştır. Elliot'un başarı güdülenmesi kuramı, güdü-hedef etkileşimi üzerinde aktifleşmektedir ve değişik formlarda kaçınma güdülerini tanımlamaktadır. Bu kaçınma güdülerinin ilk formu başarısızlık korkusunun engelleyici bir güç olarak Atkinson'un belirttiği klasik pozisyonu ile tutarlılık göstermektedir. Yüksek başarısızlık korkusuna sahip bireyler, kendilerini fiziksel ve zihinsel olarak değerlendirmeli başarı durumlarından (pasif başarısızlık korkusu) mahrum bırakılmaktadırlar. İkincisi ise, tehdit edici başarısızlığa dönük düzenleyici bir odakla karakterize olmaktadır, ancak

başarısızlıktan kaçınma güçlü bir biçimde katılımı sağlama alınmaktadır (aktif başarısızlık korkusu) (Schmalt, 2005,172–184).

Başarı Hedefi kuramına göre başarısızlık korkusu belirli tipte başarı hedefleri edinmeleri için insanları düzenlemektedir. Başarma ihtiyacı gibi başarısızlıktan kaçınma içinde güdülenecekler ve başarısızlık yaşama ihtimalini azaltan bir şekilde davranmaya başlayacaklardır.

Bununla birlikte başarısızlık korkusunun düzen olarak mantıksal biçimde başarı hedeflerinden önce mi yoksa sonra mı gerçekleşeceği önemli bir tartışmadır. Bu bilmece Conroy ve Elliot tarafından yumurta ve tavuk ilişkisine benzetilmektedir. Yani “tavuk mu yumurtadan çıkar, yumurta mı tavuktan?” (Cashmore, 2008, 175).

Başarısızlık korkusu fiziksel aktivite alanının içinde ve dışındaki bir dizi olumsuz sonuçlarla ilişkili olan başarıya ilişkin bir yapı oluşturmaktadır. Bu korkunun gelişimi üç kişilerarası yol ile gerçekleşmektedir: (a) Aile yapısı, (b) bağımsızlık ve yeterlik için ebeveyn beklentileri, ve (c) ebeveyn-çocuk iletişimi (Conroy, 2001).

Elde edilme ihtimali olmayan bir başarı standardı korku üretebilir. Elde edememenin neden caydırıcı olduğunu anlamak istiyorsak bunun sonuçlarını da anlamalıyız (Conroy ve ark., 2001, 300-322). Başarısızlık korkusu daha çok başarı, zihinsel sağlık, ahlaki gelişim ve fiziki sağlık ile ilgili olduğu için sonuçları ciddi olabilir (Conroy ve ark., 2002, 76-90). Sadece sportif açıdan

değil, aynı zamanda günlük pek çok görevde bireylerin benzer durumlarla karşı karşıya geldiği bir gerçektir. Akademik başarı yaşantılarına göz attığımızda, ertelemelerin başarısızlık korkusundan kaynaklandığı açık bir biçimde belirtilmiştir (Schouwenburg, 1992, 225-236).

Bununla birlikte yapılan araştırmalarda olumsuz mükemmeliyetçiliğin başarısızlık korkusu ile ilişkili olduğu belirtilmektedir. Olumlu mükemmeliyetçilik için aynı şey söylenemese de öz yönelimli mükemmeliyetçilik için olayların daha karmaşık olduğu belirlenmiştir. Sosyal olarak belirlenmiş mükemmeliyetçiliğin başarısızlık korkusu ve başarısızlığa müsamaha göstermeme ile ilişkili olduğu çeşitli çalışmalarla ortaya konmuştur (FLETT ve HEWITT, 2006, 472).

Başarısızlık korkusunu sporcunun müsabaka esnasında odaklanmış kalabilme yeteneklerine müdahale eden baş psikolojik suçlu olduğunu ifade edilmiştir. Yuri Hanin'in olumlu ve olumsuz duygu çalışmaları ve Robin Vealey'in Optimal Enerji Profilleri, sporcuların kendilerini en iyi performans düzeylerine götüren, kendilerine özel bireysel duygu ve biliş reçetesi hazırladıklarında en mükemmel performanslarını gösterebilmektedirler (Vealey,2008). Fox, başarısızlık korkusunun çoğu sporcunun başa çıkamadığı yüksek yoğunlukta, hoş olmayan stresler yarattığını belirtmektedir. Bununla birlikte sporcular gergin ve sinirli olma durumunun performansları için korkusuzluktan daha yapıcı olduğunu belirtmektedirler (Hanin, 2000, 157-187). 1988-2000 yılları arasında yapılan çalışmalarda

başarısızlık korkusunun önemli bir stresör olduğu bulgusuna rastlanmaktadır (Thatcher, 2005, 2).

Bunlarla birlikte kaygılı sporcuların gösterdikleri semptomlar içerisinde olumsuz performans beklentileri, başarısızlık korkusu ve konsantre olamamadan da bahsedilmektedir (Hagger M., Chatzisarantis N. 2005, 133).

Sporcuların sportif ortamda yaşadıklarının temel sebeplerine bakıldığında ise antrenörlerin mükemmeliyet talep etmelerinin de bulunduğu söylenebilir. Tam tersini ifade edebilmemiz de mümkündür. Bazı sporcuların ise müsabaka içerisinde sayı kaçırmaları gibi başarısızlık yaratan durumlarda başarısızlık korkusu olmaksızın oynamalarının etkisi olduğunu vurgulamaktadır (*Silva*, 2006, 219).

1.9.2. Kendinle Konuşma Kavramı

Günlük yaşantımız içerisinde kendimizle konuşmamız gayet doğal bir olgudur. Kuşkusuz bu yapı kendinle konuşmayı nispeten önemli bir psikolojik bir aktivite yapar. Sık sık başvurduğumuz kendinle konuşma, davranımı düşüncelerimizi, duygularımızı ve davranışlarımızı şekillendirir (Morrin, 1993, 223).

1.9.2.1 Kendinle konuşma kavramına kuramsal yaklaşımlar

Kendinle konuşma kavramının açıklanmasında çeşitli görüşler bulunmaktadır. Bu kuramsal yaklaşımları anlamak kavramın daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

1.9.2.1.1. Lev Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı

Gelişim psikolojisi alanında önemli bir isim olan Jean Piaget'nin çalışmalarında gözlemlendiği çocukların sesli bir biçimde kendileri ile konuşmalarını “benmerkezci konuşma” olarak tanımlamaktadır. Piaget bu olgunun daha sonra ortadan kalktığını ve pek önemli olmadığını belirtse de, Vygotsky tarafından önemli görülmüştür (Crain 2000,223). Vygotsky'e göre bu “benmerkezci konuşma” daha sonra çocuktaki benmerkezçiliğin ortadan kalkması ile içselleştirilip, problem çözmek için sıklıkla kullandığımız sessiz bir diyalog haline gelmektedir (Depape ve ark.,2006, 250-260). Vygostky'e göre “öz sözelleştirme” olan bu olgu, konuşan bireyin kendine doğru yönelttiği konuşmalardır. (Schu, J. ve Langens, T. A. 2007,2319-2344). Hardy ve ark. (2005)yaptıkları çalışma sonuçlarının Vygotsky'nin sözel öz düzenleme kuramını destekler nitelikte olduğunu, Vygotsky'nin kuramına spor ve motor öğrenme alanında daha fazla ilgi gösterilmesi gerektiğini ve bu kuramın spordaki kendinle konuşma için uygulanabilir nitelikte olduğunu belirtmektedir (Hardy ve ark. 2005,905 - 917).

1.9.2.1.2. Dikkat Temelli Yaklaşım

Dikkatin incelenmesi esnasından kullanılan yaklaşımlardan biri dikkatsel stildir. Nideffer'e göre odak genişliği açısından Dar – Geniş ya da odak yönü açısından İçe dönük – Dışa dönük olarak tanımlanabilecek bir yapı oluşturmaktadır (Nideffer, R.M. 1976,394 - 404). Buradan hareketle geniş içe dönük, geniş dışa dönük, dar içe dönük ve dar dışa dönük şeklinde dörtlü bir sınıflamaya gitmek mümkündür. Dikkat, yapılan spor branşına,

branştaki göreve, görevin gerektirdiği beceriler göre farklılık gösterebilen bir yapı oluşturmaktadır. Başarılı bir performans bilişsel süreçlerine (düşünme, karar verme, problem çözme gibi) ve dikkati içe dönük (zihinsel hazırlık stratejileri yada teknikleri gibi) ya da dışa dönük (rakibi, topu takip etme) şekilde yöneltebilme yeteneğine bağlı olacaktır (Zervas ve ark., 2007,142-159).

1.9.2.1.3 Bilgi Süreçleme Perspektifleri

Sözel ipuçlarının bilgi süreçlemedeki üç fonksiyonunun da (Algısal Süreçleme, karar süreçleme ve efektör süreçleme) performansı olumlu şekilde etkilediği öne sürülmüştür. İlk ikisi beceri edinimi esnasında becerinin uygulanmasına nazaran daha güçlü bir etkileşim gösterirken, efektör fonksiyonu her ikisinde de etkindir. Sözel ipuçları yeni spora başlayan bireyler için doğru görev uyarısını aramada yardımcı olurken, varolan seçenekleri azaltarak karar verme sürecine de yardım sağlayabilir. Doğru karar bir defa verildiğinde sözel ipuçları efektör süreçleme fonksiyonunu iki yolla olumlu biçimde ilerletir. Birincisi sözel ipuçları vücudu hareket için “hazır” hale getirmek amaçlı kullanılabilir. İkincisi ise, sözel ipuçları, uygun bir karmaşık hareket dizisinin pek çok ayırt edici yönünü istifilemede yardımcı olabilir (Hardy, 2006, 81-97) .

1.9.2.1.4. Öz Etkinlik Kuramı

Bandura'nın Öz Etkinlik Kuramı, araştırmacıların ilgisini toplamayı başaramamış kendinle konuşmayı açıklamak için kullanılabilecek bir diğer muhtemel kuramdır. Bandura, öz etkinliği bireyin kendisine verilen işi

organize edebilme ve başarabilme yeteneği ile ilgili yargıları olarak tanımlamıştır (Feltz ve ark., 2008, 6). Bandura etkin inançlar için bir dizi kaynak önermiştir: a) Geçmiş performans başarıları, b) temsili deneyimler, c) sözel özendirmeler ve d) fizyolojik ve duygusal hallerin yorumlanması. Kendinle konuşmanın doğası gereği üçüncü kaynak diğer insanlardan olabileceği gibi kendine yönelik olarak ta bulunabilir.

Kendinle konuşma gerek yönergesel açıdan gerekse güdüsel açıdan öz etkinlik üzerinde etkiye sahiptir. Sadece sporcuların sportif hedeflere ulaşması için sporcuların güvenlerini arttırmanın yanı sıra aynı zamanda bu tür hedeflere nasıl ulaşılacağına ilişkin yararlı yönergeler sunarak yardımcı olabilir.

1.9.2.1.5. İmgeleme modelleri

Ashen'in imgelemeyi açıklamak için ortaya koyduğu Üçlü Kod Model'nin bir boyutu ile kendinle konuşmanın odağı birbiri üzerine binmektedir. Ashen'e göre iki imgeleyicinin tamamen aynı bir imgeyi imgelemesi mümkündür ancak aynı imgeleme içeriğinden farklı yorumlamalar çıkacaktır. Sonuç olarak anlamsal olarak özel durumlara özgü ve imgeleyen için kişisel bir imge ortaya çıkar. Bireyin kendi ile konuşmasının anlamlandırılmasının da aynı biçimde olabileceği tartışılabilir.

Bahsedilen model imgeleme ağırlıklı olsa da aynı biçimde Motor İmgelemenin Hareket-Dil-Hayal Gücü Modeli imgeleme ile sözel bilgi süreçleme sisteminin yakın bir ilişki halinde olduğunu öne sürer. Bu modeli

ortaya koyan Annett'e göre motor imgeleme iki bağımsız bilgi kodlama sistemi arasında bir köprü oluşturmaktadır. Böylece motor sistem insan hareketlerinin kodlanmasının demonstrasyon yoluyla sorumlu iken, sözel sistemin söylenen ve/veya yazılı yönergelerden sağlanan bilgiye bağlı olmaktadır (Hall, C. ve ark., 1997,136-144).

1.9.2.2. Kendinle Konuşma'nın Boyutları

Kendinle konuşmanın çok çeşitli yönleriyle araştırılması doğasının çok daha verimli anlaşılmasını sağlayacaktır. Aşağıda kendinle konuşmanın boyutları verilmiştir.

1.9.2.2.1. Değerlik Boyutu

Kendinle konuşmanın ilk yönü kendinle konuşmanın içeriği ile alakalı değerlidir. Ve olumlu yada olumsuz kendinle konuşmanın iki kutuplu tanımlayıcılığına bağlıdır.

Bir açıdan kendinle konuşma övünmedir. Sporcunun dikkatini geçmiş yada uzak gelecek yerine o anda odaklı tutabilmesine yardımcı olur. Diğer yönden kendinle konuşma bir eleştiri formudur (Hardy, 2006, 81-97).

Orijinal olarak araştırmacılar kendinle konuşma söz konusu olduğunda iki geniş boyut tanımlarlar. Olumlu kendinle konuşma övgü ve cesaretlendirme içeren ifadeler kullanılan bir yapıya sahipken, olumsuz kendinle konuşma eleştiri ve zihinsel uğraşmayı içerir. İlk dönem kendinle

konuşma çalışmaları bu boyutu inceleme altına almaktadır (Theodorakis ve ark., 2008,10-30).

Bazı araştırmacılara göre olumlu kendinle konuşma “uygun” olarak nitelenir (Hardy ve Hall, 2005, 201-215). Elit sporcuların olumlu kendinle konuşmayı, zihinsel prova, düşünce durdurma ile birlikte müsabaka kaygısının azaltılmasında kullandıkları belirlenmiştir (Neil, R. ve ark., 2006, 415-423).

Buna karşın olumsuz kendinle konuşmanın zarar verici etkileri olduğunu saptayan pek çok çalışma olduğundan bahsedilebilir. Müsabaka kaygısının ve hedefe ulaşmak için ortaya konan performans kalitesinin önemli bir göstergesi olarak olumsuz kendinle konuşma olduğu gözlenmektedir (Hatzigeorgiadis ve Biddle, 2008, 237-253).

Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşayan Avrupa kökenliler ile Doğu Asya kökenliler karşılaştırıldığında Doğu Asya kökenlilerin olumsuz kendinle konuşmayı daha çok kullandıkları gözlenmiştir. Antrenör ve bilim insanlarının araştırmalarında kültürel altyapıyı göz önünde bulundurmaları gerektiği belirtilmiştir (Peters, H.J. ve Williams, J.M., 2006, 240 – 253).

1.9.2.2.2. Gözlenirlik Boyutu

Bu boyut ise sporcunun kendine yönelttiği ifadelerin nasıl sözelleştirildiği ile ilgilidir. Aleni, özel konuşma veya dışsal kendinle konuşma başka bir bireyin söyleneni duyması anlamına gelir. Örtülü, iç konuşma yada

içsel kendinle konuşma ise bütünün diğer ucunu oluşturur ve başka bir birey tarafında duyulmayan kafanın içindeki küçük bir ses olarak nitelenebilir (Hardy, 2006, 81-97).

Hatta kendinle konuşmanın tanımını bile burada yola çıkararak kurmak mümkün olabilir (Chroni ve ark., 2007, 19-31).

Tenisçilerde yapılan çalışmalarda aleni kendinle konuşmanın doğasında olumsuz olmanın var olduğu sonucuna varılmıştır (Gibson ve ark., 2007,1029-1044).

Günümüz çalışmaları aleni ve örtülü kendinle konuşmayı birlikte incelememiş ancak ayrı olarak sınımlanmışlardır. Sportif performans söz konusu olduğunda hangi tip kendinle konuşmanın daha etkili olduğu bilinmemektedir.

1.9.2.2.3. Öz-Belirleme Boyutu

Bir sporcu tarafından kullanılan ifadelerin nasıl öz-belirlendiği üçüncü boyutu oluşturur. Bunu nasıl öz üretimle karıştırmamak gerekir.

Öz belirlenmiş kendinle konuşma boyutu iki uçlu şekilde “atanmış” ve “serbest seçilmiş” olarak kavramlaştırılabilir. İlki üzerinde hiçbir öz belirlenmiş bir kontrol olmaksızın üretilen öz ifadeler iken, ikincisi tam anlamıyla sporcunun kendi tarafından belirlenmiş ve sonuç olarak ta doğal bir biçimde ortaya çıkmış bir yapıdır.

1.9.2.2.4. Güdüsel Yorumlama Boyutu

Güdüsel yorumlama boyutu, bireylerin kendinle konuşmayı kendilerini motive edici mi yoksa amotive edici mi olarak gördüklerinin bir değerlendirmesine ilişkindir.

1.9.2.2.5. Frekans Boyutu

Bu boyut bireyin kendinle konuşmayı ne sıklıkta kullandığı ile alakalıdır. Egzersiz yapan bireyler genelde kendinle konuşmayı egzersiz yaptıkları yerde ve egzersiz esnasında uygulamaktadır. Kısa, nötr ve kendilerine ikinci bir şahıs olarak hitap ederek hem güdüsel hem de bilişsel amaçlı ifadeler kullanmışlardır (Gammage ve ark.2001, 233-247).

Açık ve kapalı beceri gerektiren spor dallarında yapılan çalışmalarda her iki grup arasında frekans bağlamında bir farklılığa rastlanmamıştır (Highlen ve Bonnie, 1983).

Her ne kadar kendine yönelik ifadelerin çok fazla olması motor performansı olumsuz yönde etkileyebilecek olmasına rağmen kullanılacak kendine yönelik ifadelerin doğasının motor performans üzerinde büyük etkisi olması beklenir.

1.9.2.3. Kendinle Konuşma'nın Fonksiyonları

Kendinle konuşma, sporcuların yönergesel ve güdüsel fonksiyonlara hizmet eden çok boyutlu spora ilişkin kendi kendine sözle ifade yapısı olarak düşünülebilir. Gerek sporcular gerekse antrenörler tarafından uygun (olumlu)

kendinle konuşma destekleniyor olsa da bu zihinsel beceri hakkında bildiklerimiz oldukça sınırlıdır (Hardy ve Hall, 2005, 201-215).

Araştırmalar planlı kendinle konuşmanın beceri edinme ve sporda performans anlamında gelişim sağladığını göstermektedir (Neck ve Manz, 1992, 681-699). Aynı zamanda çalışmalar çeşitli tiplerde (yönergesel ya da güdüsel) kendinle konuşma olduğunu ve değişik sportif performanslarda (hassaslık yada kuvvet) etkili olabildiğini ortaya koymuşlardır (Vealey, 2007, 298).

Kendinle konuşma olumlu ve doğası mantıklı olmalıdır. Sporcular kendinle konuşmayı bilişsel durumlarını tekrar yapılandırmak ve çevreye uyum sağlayamayan, irrasyonel düşünceleri başkalaştırmak için kullanmalıdır. Başka kullanımı ise kendini ödüllendirme ve eforu artırma olarak belirtilebilir (Hardy ve ark., 2007,42).

Spor ve egzersizde kendinle konuşmanın pek çok kullanımı bulunur. Örneğin bireyler kendinle konuşmayı alışkanlıkları düzeltmek, dikkati odaklamak, uyarılmışlığı düzenlemek, özgüveni oluşturmak ve korumak ile egzersiz katılımını cesaretlendirmek ve korumak için kullanabilirler (Williams, ve Leffingwell, 1996, 51-73).

BÖLÜM II GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Türkçe'ye çevrilme süreci, örneklem, verilerin toplanmasında kullanılan gereçler, veri toplama yöntemi ve süresi, verilerin analizi ve değerlendirme teknikleri hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmada, bireylerin neden başarısızlıktan korktuğunu değerlendirmek için klinik olarak yararlı bir araç olması için dizayn edilmiş Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma Anketi'nin Türk sporcularında değerlendirilmesini sağlayacak biçimde uyarlanması hedeflenmektedir. Ölçüm aracının ne ölçüde kullanılıp kullanılmayacağı ortaya konmaya çalışılacaktır. İkincil olarak ta uyarlanma gerçekleştiği takdirde sporcu bir örnekleme uygulanması hedeflenmiştir.

2. 2. Ölçme Araçlarının Türkçeye Çevrilme Süreci

Envanter ve anketin Türkçeye çevrilmesi sürecinde yeni bir ifade geliştirilmemiş, orijinal biçimlerine bütünüyle bağlı kalınmıştır. Envanter ve anketin Türkçeye çevrilmesi süreci iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki envanter ve anketin yabancı dilden Türkçeye çevrilmesi ve ikincisi de Türkçeleşmiş ifadelerin anlaşılabilirliğinin bir grup öğrencide sınanmasıdır.

Envanter ve anket önce İngilizceden Türkçeye İngiliz dil bilim alanında çalışan üç uzman tarafından ayrı ayrı çevrilmiştir. Daha sonra bir araya

getirilen bu üç uzman her sorunlu madde için tartışmış ve aralarında bir ortak görüş oluştuktan sonra envanter ve anketin Türkçe taslağı elde edilmiştir. Elde edilen taslaklar üzerinde Türk Dili konusunda uzmanlaşmış başka üç kişi dilin yapısına uygunluk ve anlaşılabilirlik konusunda uzlaşma sağlayana dek tartışılmış ve öncel uygulama için son taslak oluşmuştur. İkinci aşamada, Türkçeleştirilmiş olan envanter ve anketin anlaşılabilirliğini alanda test etmek için Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan 275 öğrenciye uygulanmıştır. Envanter ve anketin anlaşılabilirliği konusunda bir sorunla karşılaşılmadığının anlaşılmasından sonra uygulama aşamasına geçilmiştir

2.3. Araştırmada Evren ve Örneklem:

Araştırmada evreni 19-32 yaş arası Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması aşamasında envanter, 23.16 ± 2.18 yaş ortalamasına sahip 251 kadın ve 401 erkek toplam 652 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Örneklem betimsel istatistiklerine ilişkin tablolar aşağıda verilmiştir (Tablo 1–2).

Kendinle Konuşma Anketi'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması aşamasında envanter, 23.32 ± 2.25 yaş ortalamasına sahip 157 kadın ve 265 erkek toplam 422 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Örneklem betimsel istatistiklerine ilişkin tablolar aşağıda verilmiştir (Tablo 3-4).

Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma Anketi'nin uygulama çalışmasında sporcular cinsiyetlerine göre sınıflandığında yaş ortalaması 21.23 ± 2.48 olan 142 bayan sporcuya karşın, yaş ortalaması 23.40 ± 4.65 olan 160 erkek sporcunun çalışmaya katıldığı belirlenmiştir (Tablo 5).

Çalışmaya katılan 114 sporcu salon futbolu branşından, 75'i voleybol branşından, 16'sı hentbol branşından, 15'i Amerikan Futbolu branşından, 49'u basketbol branşından ve 33'ü ise futbol branşından alınmıştır. Örneklemin spor deneyimi ise 10.70 ± 4.75 olarak bulunmuştur. Çalışmaya katılan sporcuların dağılımı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına katılan sporcuların cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	n	%
Bayan	251	38.5
Erkek	401	51.5
Toplam	652	100

Tablo 2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına katılan sporcuların yaşa göre dağılımı

		n	Yaş (Art. Ort. \pm Ss)
Cinsiyet	Bayan	251	22.42 \pm 1.79
	Erkek	401	23.62 \pm 2.28
	TOPLAM	652	23.16 \pm 2.18

Tablo 3. Kendinle Konuşma Anketi'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına katılan sporcuların cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	n	%
Bayan	157	37,2
Erkek	265	62,8
Toplam	422	100

Tablo 4. Kendinle Konuşma Anketi'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına katılan sporcuların yaşa göre dağılımı

		n	Yaş (Art. Ort. \pm Ss)
Cinsiyet	Bayan	157	22.50 \pm 1.84
	Erkek	265	23.82 \pm 2.33
	TOPLAM	422	23.32 \pm 2.25

Tablo 5. PBDE ve KKA uygulama çalışmasına katılan sporcuların yaşa göre dağılımı

		n	Yaş (Art. Ort. ± Ss)
Cinsiyet	Bayan	142	21.23 ± 2.48
	Erkek	160	23.40 ± 4.65
	TOPLAM	302	22.38 ± 3.93

Tablo 6. PBDE ve KKA uygulama çalışmasına katılan sporcuların branşlara ve spor deneyimi yılına göre dağılımı

	n	Deneyim yıl
Salon Futbolu	114	4.50±3.63
Voleybol	75	11.07±4.18
Futbol	33	10.70±4.75
Hentbol	16	13.63±5.16
Amerikan Futbolu	15	5.20±5.58
Basketbol	49	9.82±6.06
TOPLAM	302	10.70±4.75

2.4. Verilerin Toplanmasında Kullanılan Gereçler:

2.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.(Ek 1) Form ile sporculara ait kişisel bilgiler sorgulanmıştır. Form, sporcunun cinsiyeti, yaşı, spor branşı ve spor deneyimine ilişkin bilgileri elde etmeyi amaçlamıştır.

2.4.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri

Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri (Performance Failure Appraisal Inventory – PFAI) Conroy, Willow ve Metzler (2002) tarafından Lazarus'un Bilişsel - Güdüsel - İlişkisel Duygu Kuramı'na dayanarak geliştirilmiştir. Ölçek yargıların 5 değerlendirme basamağına göre yapıldığı (-2 Hiç İnanmıyorum, +2 Zamanın %100'ünde İnanıyorum) 25 maddeden oluşmakta ve 5 alt ölçeği içermektedir. Bu alt ölçekler Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu (Fear of Experiencing Shame and Embarrassment), Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu (Fear of Devaluing One's Self Estimate), Belirsiz Gelecek Korkusu (Fear of Uncertain Future), Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu (Fear of Important Others' Losing Interest) ve Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu (Fear of Upsetting Important Others)'dur. Her alt ölçek değişik sayıda maddeden oluşmaktadır. Ölçeğe ait alt ölçekler ve alt ölçek maddeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir (Tablo 8).

Tablo 7. PBDE'nin alt ölçek ve maddeleri

<p>Utandırma ve Mahcupiyet Deneyimleme Korkusu (Fear of Experiencing Shame and Embarrassment)</p> <p>Madde 10-Başarılı olamadığımda, başarılıyken olduğundan daha az değerli olurum.</p> <p>Madde 15-Başarılı olamadığımda, kendimi daha kolay eleştiririm.</p> <p>Madde 18-Başarısız olurken, başkaları bunu görüyorsa, bu utanç vericidir.</p> <p>Madde 20-Başarısız olurken, herkesin başarısız olduğumu bildiğine inanırım.</p> <p>Madde 22-Başarısız olurken, benden şüphe duyanların haklı olduklarına inanırım.</p> <p>Madde 24-Başarısız olurken, başkalarının benim hakkımda ne düşündükleri konusunda endişelenirim.</p> <p>Madde 25-Başarısız olurken, başkalarının çabalamadığımı düşünebileceğinden endişelenirim.</p>
<p>Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu (Fear of Devaluing One's Self Estimate)</p> <p>Madde 1-Başarısız olurken, genellikle bunun nedeni başaracak kadar zekice hareket etmemiş olmamdır.</p> <p>Madde 4-Başarısız olurken, yetenek eksikliğimi suçlarım.</p> <p>Madde 7-Başarısız olurken, yeteri kadar yeteneğe sahip olamayabileceğimden korkarım.</p> <p>Madde 16-Başarısız olurken, sonucu kontrol edemediğim gerçeğinden nefret ederim.</p>
<p>Belirsiz Gelecek Korkusu (Fear of Uncertain Future)</p> <p>Madde 2-Başarısız olurken, geleceğim belirsiz gözükür.</p> <p>Madde 5-Başarısız olurken, gelecekteki planlarımın değişeceğine inanırım.</p> <p>Madde 8-Başarısız olurken, gelecekteki "planlarımı" alt üst eder.</p> <p>Madde 12-Başarısız olurken, bunun gelecekteki planlarımı etkilemesinden endişelenmem.</p>
<p>Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu (Fear of Important Others' Losing Interest)</p> <p>Madde 11-Başarılı olamadığımda, insanlar benimle daha az ilgilenirler.</p> <p>Madde 13-Başarılı olamadığımda, insanlar bana daha az yardım ediyor gibi gelir.</p> <p>Madde 17-Başarılı olamadığımda, insanlar beni yalnız bırakma eğilimindedirler.</p> <p>Madde 21-Başarısız olurken, bazı insanlar artık benimle bir daha ilgilenmezler.</p> <p>Madde 23-Başarılı olamadığımda, bazı insanlar için değerim azalır.</p>
<p>Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu (Fear of Upsetting Important Others)</p> <p>Madde 3-Başarısız olurken, bu benim için önem taşıyan insanları üzer.</p> <p>Madde 6-Başarısız olurken, benim için önem taşıyan kişiler tarafından eleştirilmeyi beklerim.</p> <p>Madde 9-Başarısız olurken, benim için önemli olan insanları güvenini yitiririm.</p> <p>Madde 14-Başarısız olurken, benim için önem taşıyan insanlar mutsuzdur.</p> <p>Madde 19-Başarısız olurken, benim için önem taşıyan kişiler hayal kırıklığına uğramıştır.</p>

2.4.3. Kendinle Konuşma Anketi

Kendinle Konuşma Anketi (Self Talk Questionnaire, S-TQ) Zervas, Stavrou ve Psychountaki (2007, 142-159) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek yargıların 5 değerlendirme basamağına göre yapıldığı (1 Hiçbir zaman, 2 Nadiren, 3 Bazen, 4 Çoğunlukla, 5 Her zaman) 11 maddeden oluşmakta ve 2 alt ölçeği içermektedir. Bu alt ölçekler, Motivasyonel İşlev (Motivational Function) ve Bilişsel İşlev (Cognitive Function)'dir.

Her alt ölçek değişik sayıda maddeden oluşmaktadır. Ölçeğe ait alt ölçekler ve alt ölçek maddeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir (Tablo 9).

Tablo 8. Kendinle Konuşma Anketi ait alt ölçekler ve maddeleri

Motivasyonel İşlev	(Motivational Function)
Madde 4 -	Kendime olan güvenimi arttırmak için kendimle konuşurum.
Madde 5 -	Kendimi motive etmek için kendimle konuşurum
Madde 6 -	Eforumu yükseltmek için kendimle konuşurum.
Madde 7 -	Kendimi cesaretlendirmek için kendimle konuşurum.
Madde 8 -	Olumlu bir düşünceyi güçlendirmek için kendimle konuşurum.
Madde 9 -	Olumsuz düşünmemi engellemek için kendimle konuşurum.
Madde 10 -	Rahatlamama yardımcı olması için kendimle konuşurum.
Bilişsel İşlev	(Cognitive Function)
Madde 1 -	Müsabakaya tam anlamıyla konsantre olabilmek için kendi kendime bir şeyler söylerim
Madde 2 -	Müsabakada kullanacağım teknikle ilgili hakkında kendimle konuşurum.
Madde 3 -	Talimat vermek için kendimle konuşurum.
Madde 11 -	Hatalarımı düzeltmek için kendimle konuşurum.

2.5. Veri Toplama Yöntemi ve Süresi:

Bu çalışmada savunulan hipotezlerin test edilebilmesi için gerekli olan verilerin toplanmasında anket yöntemi kullanılmıştır. Envanter ve anket formunda yer alan sorular araştırmamızda belirtilen hedeflere uygun bir şekilde belirlenmeye çalışılmış, soruların anlaşılabilir ve kısa olmasına özen gösterilmiştir. 2009 – 2010 eğitim-öğretim süresi boyunca toplanmaya çalışılmıştır.

2.6. Verilerin Analizi ve Değerlendirme Teknikleri:

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 15 ve LISREL 8.51 paket programı kullanılmıştır.

İlk önce Doğrulayıcı faktör analizi – DFA (confirmatory factor analysis - CFA) sonuçları kullanılarak tek tek parametrelerin uygunluğu test edilmiştir. Daha sonra LISREL modelinin uygunluğu sınanmıştır.

DFA, geleneksel yöntemle yapılan faktör analizlerinden farklı olarak, daha önceden araştırmacı tarafından belirlenmiş bir faktöriyel yapının doğrulanmasını test etmek amacıyla kullanılır. Orijinal olarak geliştirilen ölçek çalışmalarında, açıklayıcı faktör analizlerine ek olarak da yapılmaktadır (Erdoğan, Bayram ve Deniz, 2007, Klein ,2005), doğrulayıcı faktör analizinin açıklayıcı faktör analizine oranla daha katı bir istatistiksel süreç olduğunu ifade etmektedir.

DFA, belirli değişkenlerin bir kuram temelinde önceden belirlenmiş faktörler üzerinde ağırlıklı olarak yer alacağı şekildeki bir ön beklentinin test edilmesine dayanır. Bu nedenle, analizde yer alacak değişkenler hipotez doğrultusunda seçilir ve bu değişkenlerin istenilen faktörlerde ne oranda yer aldıklarına bakılır. Genel faktör analizinde kaç adet faktörün beklendiği bilinmezken, doğrulayıcı faktör analizinde faktör sayısı kesin olarak belirtilir ve bu test edilir. Bunun en yaygın uygulama alanı, belirli maddelerin önceden belirlenmiş alt boyutlarda yer alması beklenen ölçeklerin faktör yapısını incelemek ve doğrulamaya çalışmaktır.

Çalışmada da Likert tipi bir ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla içsel tutarlığını sınamada en iyi yol olan Cronbach alpha değerlerine bakılmıştır. Alt ölçekler arasındaki linear ilişki ve alt ölçekler ile yaş, cinsiyet arasındaki linear ilişki Pearson korelasyon katsayısına bakılarak değerlendirilmiştir.

Son olarak, alt ölçeklerinin cinsiyetlere göre karşılaştırılması bağımsız gruplar t testi ile gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM III BULGULAR

3.1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'ne Doğrulayıcı Faktör Analizinin (DFA) Uygulanması ve Sonuçları

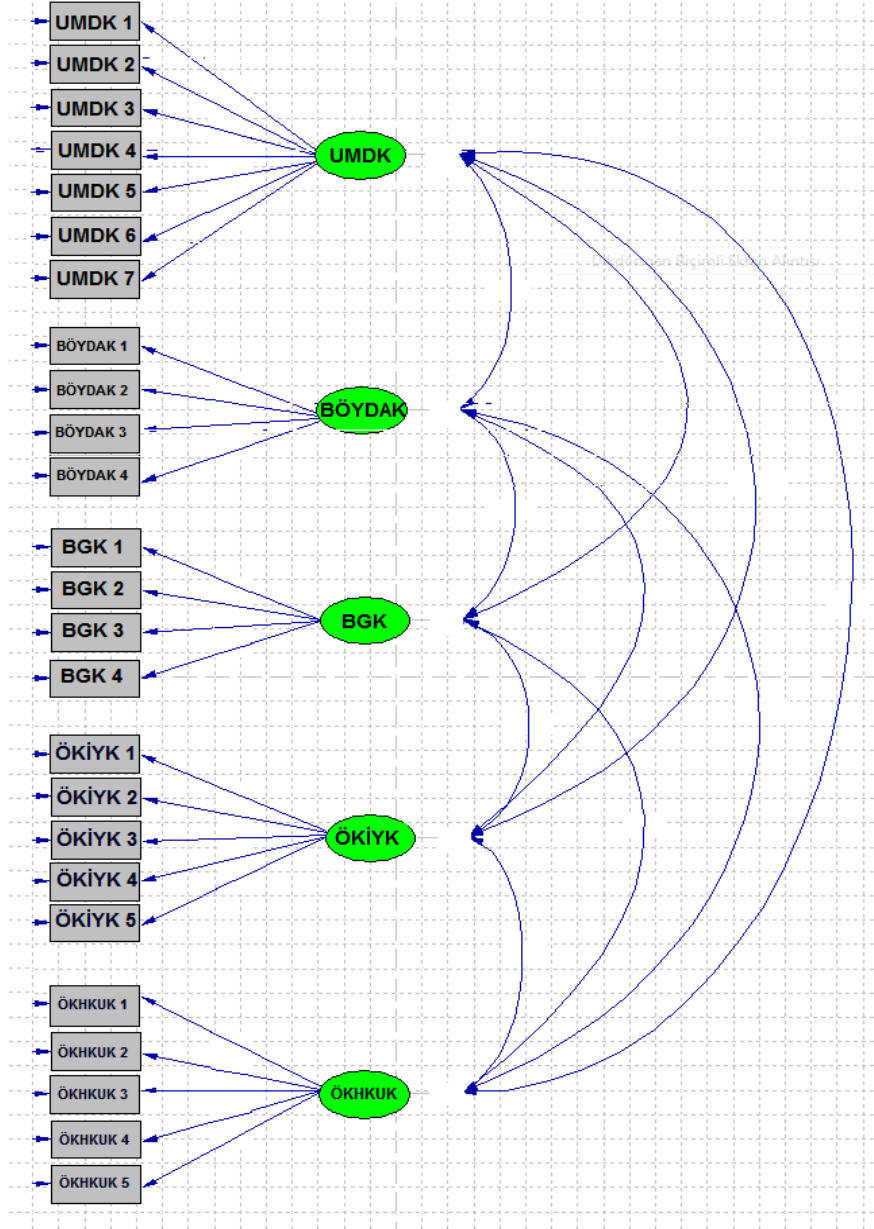
Conroy, Willow ve Metzler (2002, 76-90) tarafından orijinal çalışması yapılarak teorik alt yapısı oluşturulan 25 madde ve 5 faktörden oluştuğu öngörülen PBDE temel alınarak oluşturulan kuramsal model (bkz. Şekil 1) ilgili madde gruplarının ölçtüğü örtük değişkenler (faktörler) LISREL 8.51 kullanılarak DFA ile sınanmıştır. Bir başka deyişle, orijinal ölçekte yer alan 5 faktörü oluşturan maddelerinin ne ölçüde yine 5 faktörde toplandığı değerlendirilmiştir.

PBDE'ne ilişkin analizin uygulaması ve sonuçları, doğrulayıcı faktör analizinin üç aşaması olan ölçüm modelinin kurulması ve tanımlanması, sınanması ve değerlendirilmesi aşamaları biçiminde sunulmuştur.

3.1.1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Kurulması ve Tanımlanması

PBDE'ne ait faktör yapısına ilişkin olarak ileri sürülen beş faktörlü ölçüm modelinde, toplam 25 gözlenen değişken bulunmaktadır. Modelin tanımlanması için kullanılan bu 25 gözlenen değişkenin, ait oldukları düşünülen örtük değişken ile ilişki gösterdiği varsayılmaktadır. Bu modelde, Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu (UMDK) 7 adet, Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu (BÖYDAK) 4 adet, Belirsiz Gelecek Korkusu (BGK) 4 adet, Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu (ÖKİYK) 5

adet, Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu (ÖKHKUK) 5 adet gözlenen değişken ile ilişkilendirilmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'ne ait beş faktörlü ölçme modeli

Gözlenen değişkenler ve örtük değişken arasında tek yönlü doğrusal ilişki olduğu modelde, örtük değişkenden gözlenen değişkene doğru yönelen

oklarla ifade edilmiştir. Bir başka deyişle, örtük değişkenin gözlenen değişkeni anlamlı bir şekilde yordadığına ilişkin hipotez söz konusudur. Modelde bu yordamanın anlamlı olup olmadığı test edilir. Böylece, her bir maddenin ait olduğu örtük değişkeni ne kadar temsil ettiği belirlenmektedir. PBDE'ne ilişkin modelde, UMDK örtük değişkeni ile UMDK1, UMDK2, UMDK3, UMDK4, UMDK5, UMDK6 ve UMDK7 gözlenen değişkenlerinin; BÖYDAK örtük değişkeni ile BÖYDAK1, BÖYDAK2, BÖYDAK3 ve BÖYDAK4 gözlenen değişkenlerinin; BGK örtük değişkeni ile BGK1, BGK2, BGK3 ve BGK4 gözlenen değişkenlerinin; ÖKİYK örtük değişkeni ile ÖKİYK1, ÖKİYK2, ÖKİYK3, ÖKİYK4 ve ÖKİYK5 gözlenen değişkenlerinin; ÖKHKUK örtük değişkeni ile ÖKHKUK1, ÖKHKUK2, ÖKHKUK3, ÖKHKUK4 ve ÖKHKUK5 gözlenen değişkenleri ile tek yönlü doğrusal ilişki gösterdiği varsayılmıştır.

Modelde, düz ve eğik bağlantılar, örtük değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. PBDE'ne ait beş faktörlü modelde ileri sürülen ilişkiler sırasıyla; UMDK ile BÖYDAK, UMDK ile BGK, UMDK ile ÖKİYK, UMDK ile ÖKHKUK, BÖYDAK ile BGK, BÖYDAK ile ÖKİYK, BÖYDAK ile ÖKHKUK, BGK ile ÖKİYK, BGK ile ÖKHKUK, ÖKİYK ile ÖKHKUK'dur

Son olarak ileri sürülen beş faktörlü ölçme modelinde her bir gözlenen değişkende örtük değişken tarafından açıklanamayan varyansı bir başka deyişle hatayı ifade eden öge bulunmaktadır. Hata'dan gözlenen değişkene doğru giden tek yönlü kısa ok, gözlenen değişken ile hata arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

3.1.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Sınanması

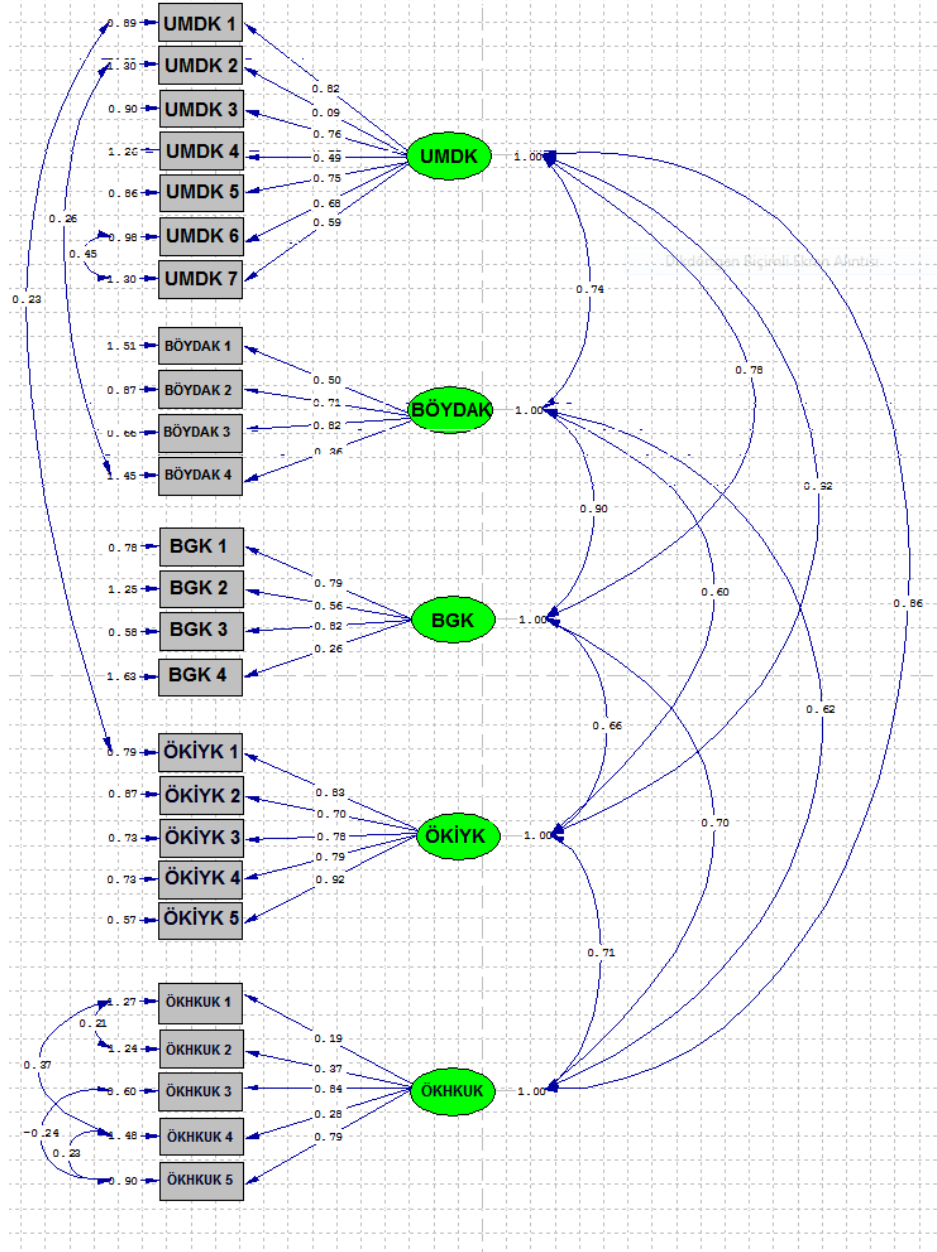
3.1.2.1. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Tahmin Edilmesi

PBDE'ne ait Beş Faktörlü Ölçme modeline ilişkin standardize edilmiş çözümlene değerleri Şekil 2'de gösterilmiştir. Diagramdaki her çizgi üstünde yer alan sayılar parametre tahminleridir. Buna göre 25 hata için, 25 faktör yükleri için, 10 tane de faktörler arası hata varyansı olmak üzere toplam 60 parametre bulunmaktadır.

Şekil 2'ye bakıldığında UMDK1 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.82, UMDK2 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.09, UMDK3 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.76, UMDK4 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.49, UMDK5 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.75, UMDK6 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.68, UMDK7 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.59; BÖYDAK1 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.50, BÖYDAK2 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.71, BÖYDAK3 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.82, BÖYDAK4 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.36, BGK1 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.79, BGK2 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.56, BGK3 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.82, BGK4 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.26, ÖKİYK1 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.82, ÖKİYK2 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.70, ÖKİYK3

maddesine ilişkin parametre değerinin 0.78, ÖKİYK4 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.79, ÖKİYK5 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.92, ÖKHKUK maddesine ilişkin parametre değerinin 0.19, ÖKHKUK2 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.37, ÖKHKUK3 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.84, ÖKHKUK4 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.28, ÖKHKUK5 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.79 olduğu görölmektedir.

Bunun yanı sıra, faktörler arası korelasyonlar incelendiğinde UMDK ile BÖYDAK arasındaki korelasyonun 0.74, UMDK ile BGK arasındaki korelasyonun 0.78, UMDK ile ÖKİYK arasındaki korelasyonun 0.92, UMDK ile ÖKHKUK arasındaki korelasyonun 0.86, BÖYDAK ile BGK arasındaki korelasyonun 0.90, BÖYDAK ile ÖKİYK arasındaki korelasyonun 0.60, BÖYDAK ile ÖKHKUK arasındaki korelasyonun 0.62, BGK ile ÖKİYK arasındaki korelasyonun 0.66, BGK ile ÖKHKUK arasındaki korelasyonun 0.70, ÖKİYK ile ÖKHKUK arasındaki korelasyonun 0.71 olduğu görölmektedir.

Şekil 2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'ne ait beş faktörlü ölçme modeline ilişkin standardize edilmiş çözümlene değerlerinin diyagram gösterimi

Faktör yük değerini belirleyen yüksek Lambda (λ) değeri, her bir gözlenen değişken (madde) ile örtük değişken arasındaki ilişkinin gücünü belirleyen yüksek çoklu korelasyonun karesi (R^2) değeri ve ilişkilerin

anlamlılığını gösteren yüksek t değerine sahip olan maddeler öncelikli olarak tercih edilmiştir. Bu değerler Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Performans Başarısızlık Değerlendirme ölçüm modeline ilişkin maddelerin Lambda, çoklu korelasyonun karesi ve t değerleri

	λ	t	R ²
UMDK1	0.82	17.96	0.43
UMDK2	0.08	1.81	0.005
UMDK3	0.76	16.74	0.39
UMDK4	0.49	10.01	0.16
UMDK5	0.75	16.95	0.40
UMDK6	0.68	14.84	0.32
UMDK7	0.59	11.67	0.21
BÖYDAK1	0.50	8.76	0.14
BÖYDAK2	0.71	14.90	0.37
BÖYDAK3	0.82	17.56	0.50
BÖYDAK4	0.36	18.42	0.08
BGK1	0.79	17.17	0.44
BGK2	0.56	10.87	0.20
BGK3	0.82	19.23	0.54
BGK4	0.26	4.67	0.04
ÖKİYK1	0.83	18.66	0.47
ÖKİYK2	0.70	15.82	0.36
ÖKİYK3	0.78	18.42	0.46
ÖKİYK4	0.79	18.51	0.46
ÖKİYK5	0.92	22.03	0.60
ÖKHKUK1	0.19	3.82	0.02
ÖKHKUK2	0.37	7.45	0.10
ÖKHKUK3	0.84	14.02	0.54
ÖKHKUK4	0.28	5.02	0.05
ÖKHKUK5	0.79	12.39	0.41

Her bir gözlenen değişkende örtük değişkeni tarafından açıklanan varyans değerleri incelendiğinde; değerlerin 0.005 ile 0.60; Lambda değerlerinin 0.08 ile 0.92; t değerlerinin 1.81 ile 22.03 arasında değiştiği görülmektedir.

3.1.2.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Ölçüm Modelinin Uyum İndekslerinin Hesaplanması

Model uyumu için parametre tahminlerinin ardından model uyum indekslerine bakıldığında, modelin uygunluğu için hesaplanan $\chi^2 / sd = 713.47/256 = 2.78$ olarak hesaplanmıştır. Diğer uyum iyiliği indeks değerleri ise RMSEA = 0.052, SRMR = 0.051, GFI = 0.92, AGFI = 0.90, NFI = 0.86; NNFI = 0.89, CFI = 0.91 ve IFI = 0.91 olarak hesaplanmıştır. Modele ilişkin uyum indeksleri Tablo 10'da toplu olarak gösterilmektedir.

Tablo 10. Performans Başarısızlık Değerlendirme ölçüm modeline ait uyum indeksleri

RMSEA	SRMR	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI	IFI	(χ^2/sd)
0.052	0.051	0.92	0.90	0.86	0.89	0.91	0.91	713.47/256=2.78

3.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanterine'ne Ait Güvenirlik Bulguları

Likert tipi bir ölçeğin güvenirliliğini belirlemek amacıyla ilk olarak içsel tutarlılığını sınamada en iyi yol olan Cronbach alpha değerlerine bakılmıştır. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu (Fear of Experiencing Shame and Embarrassment), Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu (Fear of Devaluing One's Self Estimate), Belirsiz Gelecek Korkusu (Fear of Uncertain Future), Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu (Fear of Important Others' Losing Interest) ve Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu (Fear of Upsetting Important Others) alt ölçeklerinden oluşan PBDE'ne ilişkin Cronbach Alpha güvenirlilik katsayıları aşağıda verilmiştir.

3.2.1. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlilik Katsayısına İlişkin Bulgular

Tablo 11. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri

n	Madde sayısı	\bar{X}	Varyans	Ss
652	7	-0.33	0.55	0.74

Tablo 11'de UMDK alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre 7 maddeden oluşan alt ölçeğin maddelerin aritmetik ortalamalarının -0.33 ± 0.74 olduğu ve varyans değerlerinin 0.55 olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi

Madde	UMDK1	UMDK2	UMDK3	UMDK4	UMDK5	UMDK6	UMDK7
UMDK1	1						
UMDK2	0.06	1					
UMDK3	0.39**	0.04	1				
UMDK4	0.25**	0.12**	0.25**	1			
UMDK5	0.37**	0.05	0.38**	0.26**	1		
UMDK6	0.33**	0.09*	0.39**	0.27**	0.41**	1	
UMDK7	0.24**	0.14**	0.38**	0.27**	0.33**	0.55**	1

**p>0.01, *p>0.05

UMDK alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi Tablo 12’de sunulmuştur. Buna göre, alt ölçeğe ait maddelerden UMDK1 ile UMDK2 arasındaki korelasyonun 0.06, UMDK1 ile UMDK3 arasındaki korelasyonun 0.38, UMDK1 ile UMDK4 arasındaki korelasyonun 0.25, UMDK1 ile UMDK5 arasındaki korelasyonun 0.37, UMDK1 ile UMDK6 arasındaki korelasyonun 0.33, UMDK1 ile UMDK7 arasındaki korelasyonun 0.24, UMDK2 ile UMDK3 arasındaki korelasyonun 0.04, UMDK2 ile UMDK4 arasındaki korelasyonun 0.12**, UMDK2 ile UMDK5 arasındaki korelasyonun 0.05, UMDK2 ile UMDK6 arasındaki korelasyonun 0.09, UMDK2 ile UMDK7 arasındaki korelasyonun 0.13, UMDK3 ile UMDK4 arasındaki korelasyonun 0.25, UMDK3 ile UMDK5 arasındaki korelasyonun 0.38, UMDK3 ile UMDK6 arasındaki korelasyonun 0.39, UMDK3 ile UMDK7 arasındaki korelasyonun 0.38, UMDK4 ile UMDK5 arasındaki korelasyonun 0.26, UMDK4 ile UMDK6 arasındaki korelasyonun 0.27, UMDK4 ile UMDK7 arasındaki korelasyonun 0.27, UMDK5 ile UMDK6 arasındaki korelasyonun 0.41, UMDK5 ile UMDK7

arasındaki korelasyonun 0.33, UMDK6 ile UMDK7 arasındaki korelasyonun 0.55 olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri

UMDK Alt ölçeğinin Cronbach Alpha değeri	0.72
--	------

Tablo 13'de UMDK alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri verilmiştir..

Tablo 14. Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi

Madde	Madde silindiğinde aritmetik ortalama	Madde silindiğinde varyans	Madde – toplam korelasyonu	Madde silindiğinde alpha değeri
UMDK1	-1.47	20.48	0.44	0.69
UMDK2	-2.97	24.29	0.13	0.75
UMDK3	-1.62	20.05	0.51	0.67
UMDK4	-2.08	21.27	0.37	0.70
UMDK5	-1.62	20.30	0.49	0.67
UMDK6	-1.84	19.53	0.57	0.65
UMDK7	-2.05	19.45	0.52	0.66

3.2.2. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısına İlişkin Bulgular

Tablo 15. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri

n	Madde sayısı	\bar{X}	Varyans	Ss
652	4	-1.79	9.99	3.16

Tablo 15’de BÖYDAK alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre 4 maddeden oluşan alt ölçeğin maddelerin aritmetik ortalamalarının -1.79 ± 3.16 olduğu ve varyans değerlerinin 9.99 olduğu görölmektedir.

Tablo 16. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi

Madde	BÖYDAK 1	BÖYDAK 2	BÖYDAK 3	BÖYDAK 4
BÖYDAK1	1.00			
BÖYDAK 2	0.24**	1.00		
BÖYDAK 3	0.24**	0.45**	1.00	
BÖYDAK 4	0.05	0.20**	0.19**	1.00

** $p > 0.01$

BÖYDAK alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi Tablo 16’da sunulmuştur. Buna göre, alt ölçeğe ait maddelerin korelasyon değerlerinin 0.05 ile 0.45 arasında değiştii görölmektedir.

Tablo 17. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri

BÖYDAK Alt ölçeğinin Cronbach Alpha değeri	0.53
--	------

Tablo 17'de BÖYDAK alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri verilmiştir.

Tablo 18. Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi

Madde	Madde silindiğinde aritmetik ortalama	Madde silindiğinde varyans	Madde – toplam korelasyonu	Madde silindiğinde alpha değeri
BÖYDAK 1	-1.08	6.62	0.24	0.53
BÖYDAK 2	-1.20	6.09	0.44	0.35
BÖYDAK 3	-1.14	6.18	0.43	0.36
BÖYDAK 4	-1.95	7.14	0.19	0.56

3.2.3. Belirsiz Gelecek Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısına İlişkin Bulgular

Tablo 19. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri

N	Madde sayısı	\bar{X}	Varyans	Ss
652	4	-2.03	10.38	3.22

Tablo 19’da BGK alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre 4 maddeden oluşan alt ölçeğin maddelerin aritmetik ortalamalarının -2.03 ± 3.22 olduğu ve varyans değerlerinin 10.38 olduğu görülmektedir.

Tablo 20. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi

Madde	BGK1	BGK2	BGK3	BGK4
BGK1	1.00			
BGK2	0.30**	1.00		
BGK3	0.48**	0.34**	1.00	
BGK4	0.11**	0.14**	0.18**	1.00

** $p > 0.01$

BGK alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi Tablo 20’de sunulmuştur. Buna göre, alt ölçeğe ait maddelerin korelasyon değerlerinin 0.11 ile 0.48 arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 21. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri

BGK Alt ölçeğinin Cronbach Alpha değeri	0.57
---	------

Tablo 21’de BGK alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri verilmiştir.

Tablo 22. Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi

Madde	Madde silindiğinde aritmetik ortalama	Madde silindiğinde varyans	Madde – toplam korelasyonu	Madde silindiğinde alpha değeri
BGK1	-1.25	6.46	0.42	0.45
BGK2	1.48	6.51	0.36	0.50
BGK3	-1.12	6.37	0.49	0.40
BGK4	-1.84	7.34	0.19	0.64

Yukarıda Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi bulunmaktadır.

3.2.4. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısına İlişkin Bulgular

Tablo 23. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri

n	Madde sayısı	\bar{X}	Varyans	Ss
652	5	-4.07	19.98	4.47

Tablo 23'te ÖKİYYK alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre 5 maddeden

oluşan alt ölçeğin maddelerin aritmetik ortalamalarının -4.07 ± 4.47 olduğu ve varyans değerlerinin 19.98 olduğu görülmektedir.

Tablo 24. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi

Madde	ÖKİYK1	ÖKİYK2	ÖKİYK3	ÖKİYK4	ÖKİYK5
ÖKİYK1	1.00				
ÖKİYK2	0.50**	1.00			
ÖKİYK3	0.44**	0.40**	1.00		
ÖKİYK4	0.45**	0.35**	0.49**	1.00	
ÖKİYK5	0.53**	0.43**	0.52**	0.55**	1.00

** $p > 0.01$

ÖKİYK alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi Tablo 24'de sunulmuştur. Buna göre, alt ölçeğe ait maddelerin korelasyon değerlerinin 0.35 ile 0.55 arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 25. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri

ÖKİYK Alt ölçeğinin Cronbach Alpha değeri	0.81
---	------

Tablo 25'de ÖKİYK alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri verilmiştir.

Tablo 26. Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi

Madde	Madde silindiğinde aritmetik ortalama	Madde silindiğinde varyans	Madde – toplam korelasyonu	Madde silindiğinde alpha değeri
ÖKİYK1	-3.31	13.01	0.62	0.77
ÖKİYK2	-3.42	13.96	0.53	0.80
ÖKİYK3	-3.12	13.54	0.60	0.78
ÖKİYK4	-3.17	13.49	0.60	0.78
ÖKİYK5	-3.25	12.89	0.67	0.76

ÖKİYK alt ölçeğine ilişkin her bir madde Tablo 26'da incelenmiştir.

3.2.5. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısına İlişkin Bulgular

Tablo 27. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri

n	Madde sayısı	\bar{X}	Varyans	Ss
652	5	0.36	13.61	3.69

Tablo 27'de ÖKHKUK alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre 5 maddeden

oluşan alt ölçeğin maddelerin aritmetik ortalamalarının 0.36 ± 3.69 olduğu ve varyans değerlerinin 13.61 olduğu görülmektedir.

Tablo 28. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi

Madde	ÖKHKUK1	ÖKHKUK2	ÖKHKUK2	ÖKHKUK4	ÖKHKUK5
ÖKHKUK1	1.00				
ÖKHKUK2	0.24**	1.00			
ÖKHKUK3	0.02	0.16**	1.00		
ÖKHKUK4	0.34**	0.19**	0.12**	1.00	
ÖKHKUK5	0.25**	0.31**	0.30**	0.33**	1.00

** $p > 0.01$

ÖKHKUK alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi Tablo 28'de sunulmuştur. Buna göre, alt ölçeğe ait maddelerin korelasyon değerlerinin 0.02 ile 0.34 arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 29. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri

ÖKHKUK Alt ölçeğinin Cronbach Alpha değeri	0.60
--	------

Tablo 29'da ÖKHKUK alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri verilmiştir.

Tablo 30. Önemli Kişilerin Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi

Madde	Madde silindiğinde aritmetik ortalama	Madde silindiğinde varyans	Madde – toplam korelasyonu	Madde silindiğinde alpha değeri
ÖKHKUK1	-0.44	9.90	0.33	0.55
ÖKHKUK2	0.07	9.70	0.34	0.54
ÖKHKUK3	1.27	10.65	0.22	0.61
ÖKHKUK4	0.04	9.12	0.38	0.52
ÖKHKUK5	0.50	8.57	0.48	0.46

ÖKHKUK alt ölçeğine ilişkin her bir madde Tablo 30’da incelenmiştir.

3.3. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri’nin Alt Ölçekleri ile Arasındaki İlişki

Tablo 31. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri’nin alt ölçekleri ile arasındaki ilişki

	UMDK	BÖYDAK	BGK	ÖKİYK	ÖKHKUK	Toplam BK
UMDK	1					
BÖYDAK	0.49 (**)	1				
BGK	0.43(**)	0.53(**)	1			
ÖKİYK	0.66 (**)	0.44(**)	0.43(**)	1		
ÖKHKUK	0.52(**)	0.37(**)	0.39(**)	0.39(**)	1	
Toplam BK	0.82(**)	0.75(**)	0.72(**)	0.79(**)	0.70(**)	1

** Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır.

PBDE’nin UMDK, BÖYDAK, BGK, ÖKİYK ve ÖKHKUK alt ölçeklerinin birbirleri ve toplam Başarısızlık Korkusu’yla olan ilişkisi Tablo 31’de değerlendirilmiştir.

3.4. Kendinle Konuşma Anketi'ne Doğrulayıcı Faktör Analizinin (DFA) Uygulanması ve Sonuçları

Zervas ve ark. (2007, 142-159) tarafından orijinal çalışması yapılarak teorik alt yapısı oluşturulan 11 madde ve 2 faktörden oluştuğu öngörülen KKA temel alınarak oluşturulan kuramsal model (bkz. Şekil 3) ilgili madde gruplarının ölçtüğü örtük değişkenler (faktörler) LISREL 8.51 kullanılarak DFA ile sınanmıştır. Bir başka deyişle, orijinal ölçekte yer alan 2 faktörü oluşturan maddelerinin ne ölçüde yine 2 faktörde toplandığı değerlendirilmiştir.

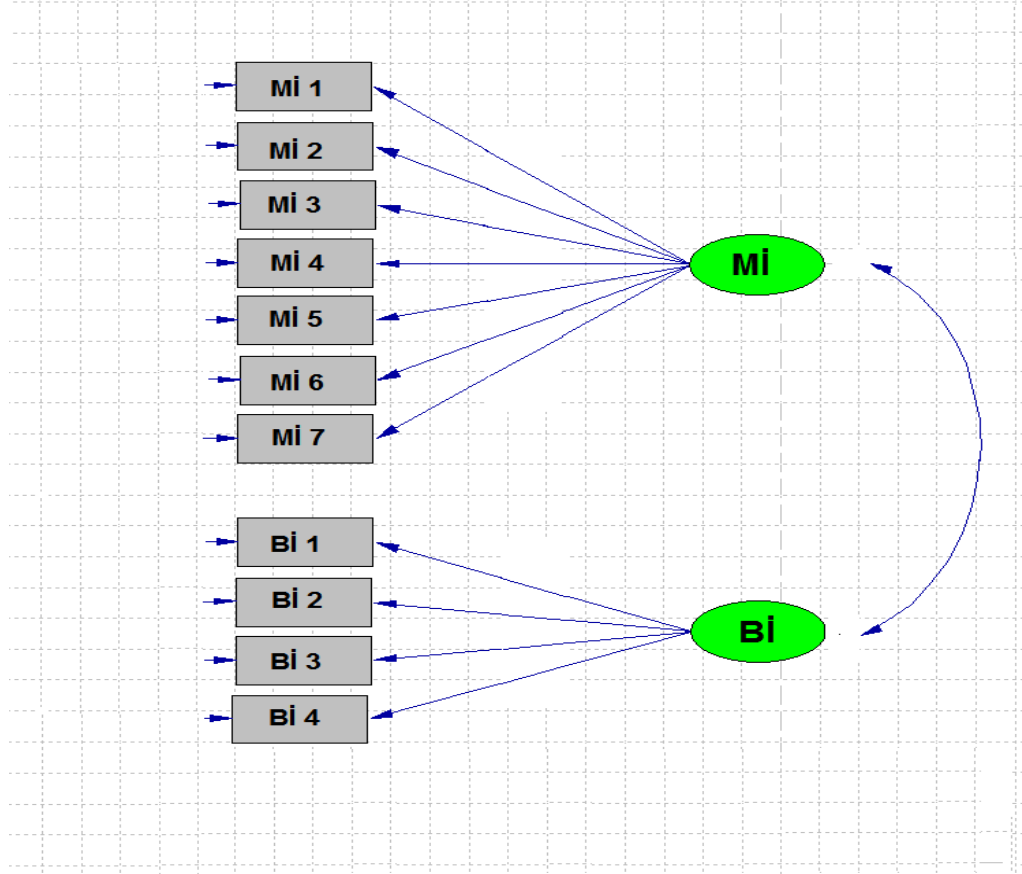
KKA'ne ilişkin analizin uygulaması ve sonuçları, doğrulayıcı faktör analizinin üç aşaması olan ölçüm modelinin kurulması ve tanımlanması, sınanması ve değerlendirilmesi aşamaları biçiminde sunulmuştur.

3.4.1. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Kurulması Ve Tanımlanması

KKA'ne ait faktör yapısına ilişkin olarak ileri sürülen iki faktörlü ölçme modelinde, toplam 11 gözlenen değişken bulunmaktadır. Modelin tanımlanması için kullanılan bu 11 gözlenen değişkenin, ait oldukları düşünülen örtük değişken ile ilişki gösterdiği varsayılmaktadır. Bu modelde, Motivasyon İşlevi örtük değişkeni (Mİ) 7 adet, Bilişsel İşlevi örtük değişkeni (Bİ) 4 adet gözlenen değişken ile ilişkilendirilmektedir (Şekil 3).

Gözlenen değişkenler ve örtük değişken arasında tek yönlü doğrusal ilişki olduğu modelde, örtük değişkenden gözlenen değişkene doğru yönelen

oklarla ifade edilmiştir. Bir başka deyişle, örtük değişkenin gözlenen değişkeni anlamlı bir şekilde yordadığına ilişkin hipotez söz konusudur. Modelde bu yordamanın anlamlı olup olmadığı test edilir.

Şekil 3. Kendinle Konuşma Anketi'ne ait iki faktörlü ölçme modeli

Böylece, her bir maddenin ait olduğu örtük değişkeni ne kadar temsil ettiği belirlenmektedir. Kendinle konuşmayı ölçmeyi amaçlayan modelde Mi örtük değişkeni, Mi 1, Mi 2, Mi 3, Mi 4, Mi 5, Mi 6 ve Mi 7 gözlenen değişkenlerinin; Bi örtük değişkeni ile Bi 1, Bi 2, Bi 3 ve Bi 4 gözlenen değişkenlerinin tek yönlü doğrusal ilişki gösterdiği varsayılmıştır.

Modelde, eğik ve çift yönlü oklar, örtük değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. KKA'ne ait iki faktörlü modelde ileri sürülen ilişki; Mİ ile Bİ'dir.

Son olarak ileri sürülen dört faktörlü ölçme modelinde her bir gözlenen değişkende örtük değişken tarafından açıklanamayan varyansı bir başka deyişle hatayı ifade eden öge bulunmaktadır. Hata'dan gözlenen değişkene doğru giden tek yönlü kısa ok, gözlenen değişken ile hata arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

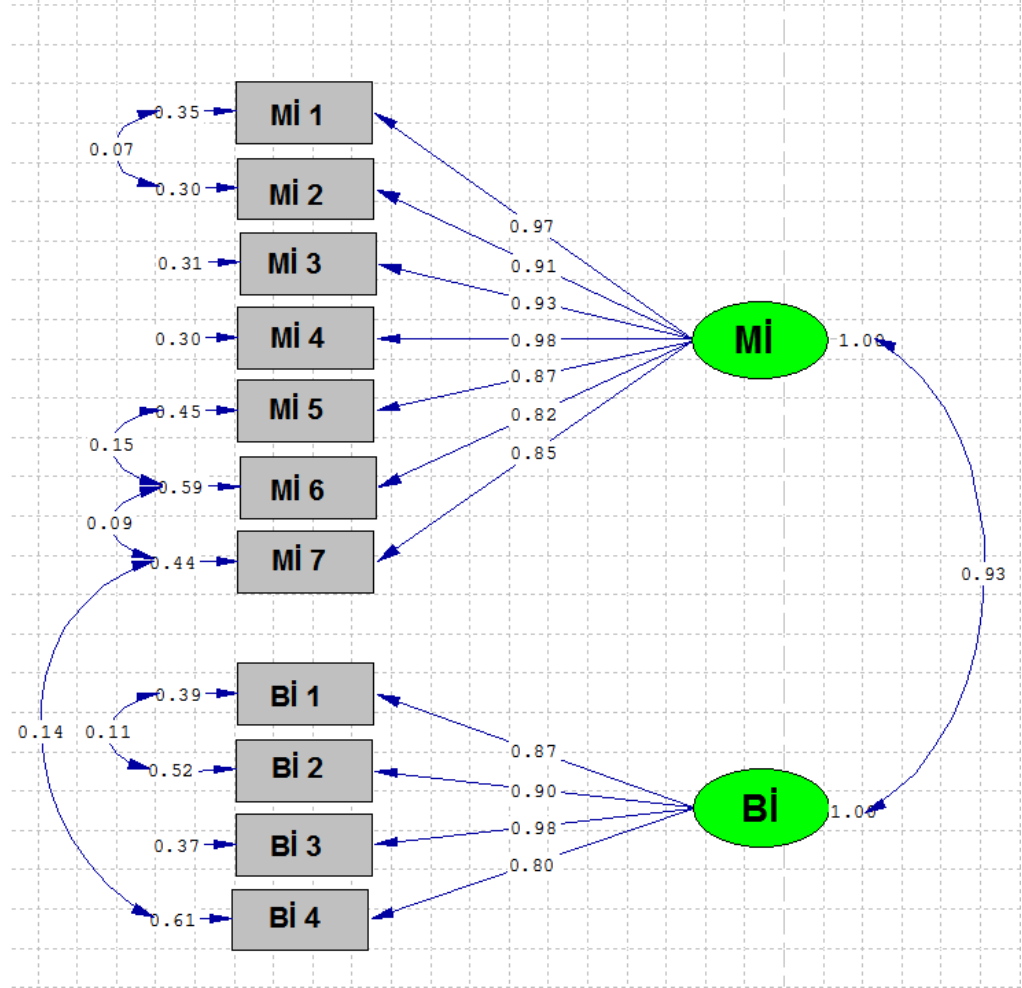
3.4.2. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Sınanması

3.4.2.1. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Tahmin Edilmesi

Kendinle Konuşma'ya ait İki Faktörlü Ölçme modeline ilişkin standardize edilmiş çözümlene değerleri Şekil 4'de gösterilmiştir. Diagramdaki her çizgi üstünde yer alan sayılar parametre tahminleridir. Buna göre 11 hata için, 11 faktör yükleri için, 1 tane de faktörler arası hata varyansı olmak üzere toplam 23 parametre bulunmaktadır.

Diagrama bakıldığında (Şekil 4), Mİ 1 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.97, Mİ 2 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.91, Mİ 3 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.93, Mİ 4 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.98, Mİ 5 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.87, Mİ 6 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.82, Mİ 7 maddesine ilişkin

parametre değerinin 0.85, Bİ 1 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.87, Bİ 2 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.90, Bİ 3 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.98, Bİ 4 maddesine ilişkin parametre değerinin 0.80 olduğu grlmektedir.

Şekil 4. Kendinle Konuşma Anketi'ne ait iki faktörlü ölçme modeline ilişkin standardize edilmiş çözümlenme değerlerinin diyagram gösterimi

Bunun yanı sıra, faktörler arası korelasyonlar incelendiğinde, Mİ ile Bİ arasındaki korelasyonun 0.93; olduğu grlmektedir. Önceden belirlenmiş teorik bir modelin test edildiği varsayımıyla, bir örtük değişken içerisinde en yüksek ölçüm değerlerine [parameter estimates], yani faktör yük değerini

belirleyen yüksek Lambda değeri, her bir gözlenen değişken (madde) ile örtük değişken arasındaki ilişkinin gücünü belirleyen yüksek çoklu korelasyonun karesi değeri ve ilişkilerin manidarlığını gösteren yüksek t değerine sahip olan maddeler öncelikli olarak tercih edilmiştir. Bu değerler Tablo 32'de sunulmuştur.

Tablo 32. Kendinle konuşma ölçüm modeline ilişkin maddelerin Lambda, çoklu korelasyonun karesi ve t değerleri

	λ	t	R ²
Mİ 1	0.97	21.57	0.73
Mİ 2	0.91	21.65	0.73
Mİ 3	0.93	21.78	0.74
Mİ 4	0.98	22.45	0.76
Mİ 5	0.87	19.23	0.63
Mİ 6	0.82	17.09	0.53
Mİ 7	0.85	19.05	0.62
Bİ 1	0.87	19.65	0.66
Bİ 2	0.90	18.42	0.61
Bİ 3	0.98	21.06	0.72
Bİ 4	0.80	16.39	0.51

Her bir gözlenen değişkende örtük değişkeni tarafından açıklanan varyans değerleri incelendiğinde; değerlerin 0.51 ile 0.76; Lambda değerlerinin 0.80 ile 0.98 arasında ve t değerlerinin 16.39 ile 22.45 arasında değiştii görülmektedir.

3.4.2.2. Kendinle Konuşma Ölçüm Modelinin Uyum İndekslerinin Hesaplanması

Model uyumu için parametre tahminlerinin ardından model uyum indekslerine bakılmalıdır. Model uyum indeksleri ile ilgili ayrıntılı bilgi, verilerin analizi ve değerlendirme teknikleri başlığı altında açıklanmıştır.

Modelin uygunluğu için hesaplanan $\chi^2 / sd = 165.74/38=4.36$ olarak hesaplanmıştır. Diğer uyum iyiliği indeks değerleri ise RMSEA = 0.089, SRMR = 0.037, GFI = 0.93, AGFI = 0.88, NFI = 0.96; NNFI = 0.96, CFI = 0.97 olarak hesaplanmıştır. Modele ilişkin uyum indeksleri Tablo 33'de toplu olarak gösterilmektedir.

Tablo 33. Kendinle konuşma ölçüm modeline ait uyum indeksleri

RMSEA	SRMR	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI	(χ^2/sd)
0.089	0.037	0.93	0.88	0.96	0.96	0.97	165.74/38=4.36

3.5. Kendinle Konuşma Anketi'ne Ait Güvenirlik Sonuçları

Güvenirlik, bir ölçme aracının ölçmeyi hedeflediği özelliği ne kadar doğru ölçtüğü anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle, her bir maddenin aynı tutumu ölçtüğünü ifade etmektedir. Likert tipi bir ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla ilk olarak içsel tutarlılığını sınamada en iyi yol olan Cronbach alpha değerlerine bakılmıştır.

Motivasyonel İşlev ve Bilişsel İşlev olmak üzere 2 alt ölçekten oluşan Kendinle Konuşma Anketi'nin Cronbach Alpha güvenirlik katsayılarına ilişkin veri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

3.5.1. Motivasyonel İşlev Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısına İlişkin Bulgular

Tablo 34. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri

n	Madde sayısı	\bar{X}	Varyans	Ss
422	7	25.07	43.65	6.61

Tablo 34'te Mİ alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre 7 maddeden oluşan alt ölçeğin maddelerin aritmetik ortalamalarının 25.07 ± 6.61 olduğu ve varyans değerlerinin 43.65 olduğu görülmektedir.

Tablo 35. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi

Madde	Mİ1	Mİ 2	Mİ 3	Mİ 4	Mİ5	Mİ 6	Mİ 7
Mİ 1	1.00						
Mİ 2	0.79	1.00					
Mİ 3	0.73	0.75	1.00				
Mİ 4	0.75	0.75	0.74	1.00			
Mİ 5	0.65	0.65	0.68	0.71	1.00		
Mİ 6	0.63	0.58	0.60	0.66	0.71	1.00	
Mİ 7	0.65	0.65	0.67	0.71	0.70	0.69	1.00

Mİ alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi Tablo 35’de sunulmuştur. Buna göre, alt ölçeğe ait maddelerden Mİ 1 ile Mİ 2 arasındaki korelasyonun 0.79 Mİ 1 ile Mİ 3 arasındaki korelasyonun 0.73, Mİ 1 ile Mİ 4 arasındaki korelasyonun 0.75, Mİ 1 ile Mİ 5 arasındaki korelasyonun 0.65, Mİ 1 ile Mİ 6 arasındaki korelasyonun 0.63, Mİ 1 ile Mİ 7 arasındaki korelasyonun 0.65 , Mİ 2 ile Mİ 3 arasındaki korelasyonun 0.75, Mİ 2 ile Mİ 4 arasındaki korelasyonun 0.75, Mİ 2 ile Mİ 5 arasındaki korelasyonun 0.65, Mİ 2 ile Mİ 6 arasındaki korelasyonun 0.58, Mİ 2 ile Mİ 7 arasındaki korelasyonun 0.65, Mİ 3 ile Mİ 4 arasındaki korelasyonun 0.74, Mİ 3 ile Mİ 5 arasındaki korelasyonun 0.68, Mİ 3 ile Mİ 6 arasındaki korelasyonun 0.60, Mİ 3 ile Mİ 7 arasındaki korelasyonun 0.67, Mİ 4 ile Mİ 5 arasındaki korelasyonun 0.71, Mİ 4 ile Mİ 6 arasındaki korelasyonun 0.66, Mİ 4 ile Mİ 7 arasındaki korelasyonun 0.71, Mİ 5 ile Mİ 6 arasındaki korelasyonun 0.71, Mİ 5 ile Mİ 7 arasındaki korelasyonun 0.70 ve Mİ 6 ile Mİ 7 arasındaki korelasyonun 0.69 olduğu görülmektedir.

Tablo 36. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri

Mİ Alt ölçeğinin Cronbach Alpha değeri	0.94
--	------

Tablo 36’da Mİ alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri verilmiştir.

Tablo 37. Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi

Madde	Madde silindiğinde aritmetik ortalama	Madde silindiğinde varyans	Madde – toplam korelasyonu	Madde silindiğinde alpha değeri
Mİ 1	21.47	31.91	0.82	0.93
Mİ 2	21.35	32.72	0.81	0.93
Mİ 3	21.51	32.42	0.81	0.93
Mİ 4	21.42	31.76	0.84	0.93
Mİ 5	21.51	32.47	0.80	0.93
Mİ 6	21.61	32.79	0.74	0.94
Mİ 7	21.53	32.67	0.79	0.93

Mİ alt ölçeğine ilişkin her bir madde Tablo 37’de incelenmiştir.

3.5.2. Bilişsel İşlev Alt Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Katsayısına İlişkin Bulgular

Tablo 38. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri

n	Madde sayısı	\bar{X}	Varyans	Ss
422	4	13.92	14.57	3.82

Tablo 38’de Bİ alt ölçeğine ilişkin maddelerin aritmetik ortalama, varyans ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre 4 maddeden oluşan alt ölçeğin maddelerin aritmetik ortalamalarının 13.92 ± 3.82 olduğu ve varyans değerlerinin 14.57 olduğu görülmektedir.

Tablo 39. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi

Madde	Bİ 1	Bİ 2	Bİ 3	Bİ 4
Bİ 1	1.00			
Bİ 2	0.73	1.00		
Bİ 3	0.71	0.73	1.00	
Bİ 4	0.52	0.53	0.55	1.00

**p<0.01

Bİ alt ölçeğine ait maddeler arası korelasyon matrisi Tablo 39'da sunulmuştur. Buna göre, alt ölçeğe ait maddelerden Bİ 1 ile Bİ 2 arasındaki korelasyonun 0.0.73, Bİ 1 ile Bİ 3 arasındaki korelasyonun 0.71, Bİ 1 ile Bİ 4 arasındaki korelasyonun 0.52 , Bİ 2 ile Bİ 3 arasındaki korelasyonun 0.73, Bİ 2 ile Bİ 4 arasındaki korelasyonun 0.53 ve Bİ 3 ile Bİ 4 arasındaki korelasyonun ise 0.55 olduğu görülmektedir.

Tablo 40. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri

Bİ Alt ölçeğinin Cronbach Alpha değeri	0.87
--	------

Tablo 40'da Bİ alt ölçeğine ait Cronbach Alpha değeri verilmiştir.

Tablo 41. Bilişsel İşlev alt ölçeğine ilişkin her bir maddenin analizi

Madde	Madde silindiğinde aritmetik ortalama	Madde silindiğinde varyans	Madde – toplam korelasyonu	Madde silindiğinde alpha değeri
Bİ 1	10.28	8.61	0.77	0.82
Bİ 2	10.53	8.14	0.77	0.82
Bİ 3	10.61	8.13	0.78	0.81
Bİ 4	10.34	9.30	0.59	0.89

Bİ alt ölçeğine ilişkin her bir madde Tablo 41’de incelenmiştir.

3.6. Kendinle Konuşma Anketi’nin Alt Ölçekleri Arasındaki İlişki

Kendinle Konuşma Anketi’nin Motivasyonel İşlev ve Bilişsel İşlev alt ölçeklerinin birbirleri ile olan ilişkisi değerlendirildiğinde, her iki alt ölçeğin birbirleri ile pozitif ve anlamlı biçimde ilişkili olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$) (Tablo 42).

Tablo 42. Kendinle Konuşma Anketi’nin alt ölçekleri arasındaki ilişki

Alt Ölçek	Mİ	Bİ
Mİ	1.00	
Bİ	0.84**	1.00

** $p<0.01$

3.7. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma Anketi'nin Uygulama Çalışmasına İlişkin Bulgular

3.7.1 Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Alt Ölçekleri ile Yaş ve Deneyim Arasındaki İlişki

Tablo 43. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki

Alt Ölçek	UMDK	BÖYDAK	BGK	ÖKİYK	ÖKHKUK
Yaş	-0.003	-0.03	0.02	-0.04	-0.01
Deneyim	0.06	-0.03	0.03	0.12*	0.03

*p<0.05

Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki incelendiğinde Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğinin, spor deneyimi ile anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

3.7.2. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri Alt Ölçeklerinin Cinsiyetlere Göre Karşılaştırılması

Performans Başarısızlık Değerlendirme envanteri alt ölçekleri cinsiyet değişkeni göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir.

Tablo 44. Bayan ve Erkek katılımcıların Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	<i>t</i>
Bayan	142	-0.38	0.83	-3.41
Erkek	160	-0.07	0.75	

$p < 0.05$

Bayan ve erkek katılımcıların UMDK alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları değerlendirildiğinde (Tablo 44), 142 bayan (-0.38 ± 0.83) ve 160 erkek (-0.07 ± 0.75) katılımcı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

Tablo 45. Bayan ve Erkek katılımcıların Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	<i>t</i>
Bayan	142	-0.40	0.87	-0.75
Erkek	160	-0.33	0.73	

$p < 0.05$

Bayan ve erkek katılımcıların BÖYDAK alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları değerlendirildiğinde (Tablo 45), 142 bayan (-0.40 ± 0.87) ve 160 erkek (-0.33 ± 0.73) katılımcı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

Tablo 46. Bayan ve Erkek katılımcıların Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	<i>t</i>
Bayan	142	-0.30	0.77	-1.90
Erkek	160	-0.21	0.69	

$p < 0.05$

Bayan ve erkek katılımcıların BGK alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları değerlendirildiğinde (Tablo 46), 142 bayan (-0.30 ± 0.77) ve 160 erkek (-0.21 ± 0.69) katılımcı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

Tablo 47. Bayan ve Erkek katılımcıların Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	<i>t</i>
Bayan	142	-0.89	0.90	-4.18
Erkek	160	-0.47	0.87	

* $p < 0.05$

Bayan ve erkek katılımcıların ÖKiYK alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları değerlendirildiğinde (Tablo 47), 142 bayan (-0.89 ± 0.90) ve 160 erkek (-0.47 ± 0.87) katılımcı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

Tablo 48. Bayan ve Erkek katılımcıların Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	<i>t</i>
Bayan	142	0.17	0.77	-0.31
Erkek	160	0.20	0.72	

$p < 0.05$

Bayan ve erkek katılımcıların ÖKHKUK alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları değerlendirildiğinde (Tablo 48), 142 bayan (0.17 ± 0.77) ve 160 (0.20 ± 0.72) erkek katılımcı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir ($p > 0.05$).

3.7.3. Kendinle Konuşma Anketi'nin Alt Ölçekleri ile Yaş ve Deneyim Arasındaki İlişki

Tablo 49. Kendinle Konuşma Anketi'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki

ALT ÖLÇEK	GÜDÜSEL İŞLEV	BİLİŞSEL İŞLEV
YAŞ	-0.18**	-0.20**
DENEYİM	-0.22**	-0.21**

** $p < 0.01$

Kendinle Konuşma Anketi'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki incelendiğinde gerek yaşın gerekse deneyimin hem güdüsel hem de bilişsel işlev alt boyutlarla negatif ve anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$).

3.7.4. Kendinle Konuşma Anketi Alt Ölçeklerinin Cinsiyetlere Göre Karşılaştırılması

Kendinle Konuşma Anketi alt ölçekleri cinsiyet değişkeni göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir.

Tablo 50. Bayan ve Erkek katılımcıların Motivasyonel İşlev alt ölçeğine ilişkin t testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t
Bayan	142	25.46	7.02	3.39
Erkek	160	22.60	7.55	

* $p<0.01$

Bayan ve erkek katılımcıların Mİ alt ölçeğine ilişkin t testi sonuçları değerlendirildiğinde (Tablo 50), 142 bayan (25.46 ± 7.02) ve 160 (22.60 ± 7.55) erkek katılımcı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.01$).

Tablo 51. Bayan ve Erkek katılımcıların Bilişsel İşlev alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	<i>t</i>
Bayan	142	13.97	4.02	3.13*
Erkek	160	12.46	4.28	

* $p < 0.05$

Bayan ve erkek katılımcıların Bİ alt ölçeğine ilişkin *t* testi sonuçları değerlendirildiğinde (Tablo 51), 129 bayan (25.40 ± 6.86) ve 37 (21.62 ± 7.75) erkek katılımcı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p > 0.05$). Bayan katılımcıların puan ortalamalarının erkek katılımcıların puan ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.7.5. Kendinle Konuşma Anketi'nin Alt Ölçekleri ile Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri Alt Ölçekleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Tablo 52. Kendinle Konuşma Anketi'nin alt ölçekleri ile Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri alt ölçekleri arasındaki ilişki

ALT ÖLÇEK	Bİ	Mİ
UMDK	-0.01	0.01
BÖYDAK	0.10	0.13*
BGK	-0.01	0.01
ÖKİYK	-0.12*	-0.10
ÖKHKUK	0.12*	0.14*

* $p < 0.05$

Her iki ölçeğin alt boyutlarının birbiriyle olan ilişkileri incelendiğinde Motivasyonel işlev ile Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçekleri arasında pozitif, Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu ile Bilişsel İşlev alt ölçekleri arasında negatif ve anlamlı, ve Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu ile ise hem Bilişsel hem de Motivasyonel İşlev alt ölçekleri arasında arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

3.7.6. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Geçerlik

Tablo 53. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Uyum İndeksleri

RMSEA	SRMR	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI	(χ^2/sd)
0.063	0.07	0.87	0.84	0.77	0.84	0.86	539.85 / 255=2.12

Uygulamada ortaya çıkan uyum indeksleri Tablo 53'te verilmiştir.

3.7.7. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Güvenirlik

Tablo 54. Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Güvenirlik Katsayıları

ALT ÖLÇEK	CRONBACH ALPHA DEĞERİ
UMDK	0.74
BÖYDAK	0.50
BGK	0.35
ÖKİYK	0.77
ÖKHKUK	0.57
Toplam BK	0.87

Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin sporcu örnekleme uygulanmasında ortaya çıkan güvenirlik katsayıları tablo 54'te verilmiştir.

3.7.8. Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Geçerlik

Tablo 55. Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Uyum İndeksleri

RMSEA	SRMR	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI	(χ^2/sd)
0.078	0.029	0.95	0.89	0.97	0.96	0.98	87.07 / 31=2.81

Tablo 55'de Kendinle Konuşma Anketi'nin sporcu örnekleme uygulanmasında ortaya çıkan uyum indeksleri verilmiştir.

3.7.9 Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Güvenirlik

Tablo 56. Kendinle Konuşma Anketi'nin Sporcu Örnekleme Uygulanmasında Ortaya Çıkan Güvenirlik Katsayıları

ALT ÖLÇEK	CRONBACH ALPHA DEĞERİ
Bİ	0.87
Mİ	0.93
Toplam KK	0.95

Kendinle Konuşma Anketi'nin sporcu örnekleme uygulanmasında ortaya çıkan güvenirlik katsayıları Tablo 56'da verilmiştir.

BÖLÜM IV

TARTIŞMA

Gözlenen değişkenler ve örtük değişken arasında tek yönlü doğrusal ilişki ifade eden bu parametrelerin değerlerinin anlamlı olduğu görülmektedir (Tablo 7). Model uyumu için hesaplanan model uyum indekslerine bakıldığında, $\chi^2 / sd = 713.47/256 = 2.78$ olarak hesaplanmıştır. χ^2 değerinin serbestlik derecesine oranının 3'den küçük olması mükemmel uyumu göstermektedir. Elde edilen bu uyum indeks değerlerinin (Tablo 8) modelin iyi uyum değerleri gösterdiği Tablo 57'de verilen ve Kelloway (1998), Schumacker ve Lomax, (2004) ve Şimşek (2007) belirlediği uyum iyiliği indekslerine göre belirlenmiştir.

Tablo 57. En sık kullanılan uyum iyiliği indeksleri ve kriterleri

Uyum Ölçüleri	İyi Uyum Değerleri	Kabul Edilebilir Uyum Değerleri
RMSEA	0.00 < RMSEA < 0.05	0.05 < RMSEA < 0.08
SRMR	0.00 < SRMR < 0.05	0.05 < SRMR < 0.10
GFI	0.95 < GFI < 1.00	0.90 < GFI < 0.95
AGFI	0.90 < AGFI < 1.00	0.85 < AGFI < 0.90
NFI	0.95 < NFI < 1.00	0.90 < NFI < 0.95
NNFI	0.95 < NFI < 1.00	0.90 < NFI < 0.95
CFI	0.95 < CFI < 1.00	0.90 < CFI < 0.95
(χ^2/sd)	<3	<5

(Kelloway, 1998; Schumacker ve Lomax, 2004; Şimşek, 2007).

0.90 den büyük CFI, NNFI ve GFI değerlerinin genellikle iyi uyum modelinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Hu ve Bentler, 1995, 76–99). Buna ek olarak 0.10'dan az RMSEA değerinin yeterli bir model göstergesi olduğu belirtilmektedir (Browne ve Cudeck, 1993, 136–162).

Ruangmanotam (2006) tarafından yapılan çalışma sonuçlarında 5 faktörün toplam varyansın % 91'ini açıkladığı belirlenmiştir. Maddelerin faktör yüklerinin 0.24 ile 0.78 arasında değiştiği ortaya konmuştur. Yaptıkları doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarında da, NFI= 0.95, CFI= 0.96, RMSEA= 0.060, GFI= 0.91 olarak bulunmuştur. Model uyumu için hesaplanan model uyum indekslerine bakıldığında, $\chi^2 / sd = 1434.90/270=5.31$ olarak hesaplanmıştır.

Conroy ve ark. (2002) yaptığı çalışmada yaptıkları doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarında da, NFI= 0.95, CFI= 0.91, RMSEA= 0.06, GFI= 0.87 ve SRMR= 0.07 olarak bulunmuştur. Model uyumu için hesaplanan model uyum indekslerine bakıldığında, $\chi^2 / sd = 491.14/270=1.82$ olarak hesaplanmıştır.

UMDK alt ölçeğinin sahip olduğu 0.72 Cronbach Alpha değeri, alt ölçeğin maddelerinin güvenilirlik değerinin uygun olduğunu ortaya koymaktadır. UMDK alt ölçeğine ilişkin her bir maddeyi incelediğimizde, her bir maddenin alt ölçeğin oluşumuna katkı sağladığı görülmektedir. Maddeler arası korelasyon değerlerinin orta düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. BÖYDAK alt ölçeğinde maddeler arası korelasyon değerlerinin uygun olduğu belirlenmiştir. BÖYDAK alt ölçeğinin sahip olduğu 0.52 Cronbach Alpha

değeri, alt ölçeğin maddelerinin güvenilirlik değerinin tartışılır olduğunu ortaya koymaktadır. BÖYDAK alt ölçeğine ilişkin her bir maddeyi incelediğimizde, her bir maddenin alt ölçeğin oluşumuna katkı sağladığı görülmektedir (Tablo 16). BGK alt ölçeğinin maddeler arası korelasyon değerlerinin uygunluğu Tablo 18'de ortaya konmaktadır. Alt ölçeğin sahip olduğu 0.57 Cronbach Alpha değeri, maddelerinin güvenilirlik değerinin tartışılır olduğunu (Nunnally, 1967) ortaya koymaktadır. ÖKİYK alt ölçeği maddeleri arası korelasyon değerlerinin uygun olduğu söylenebilir (Tablo 22). Buna göre alt ölçeğin sahip olduğu 0.81 Cronbach Alpha değeri, alt ölçeğin maddelerinin güvenilirlik değerinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 23). ÖKİYK alt ölçeğine ilişkin her bir maddeyi incelediğimizde (Tablo 24), her bir maddenin alt ölçeğin oluşumuna katkı sağladığı görülmektedir. ÖKHKUK alt ölçeği maddeler arası korelasyon değerlerinin uygunluğu Tablo 26'da belirtilmiştir. Buna göre alt ölçeğin sahip olduğu 0.60 Cronbach Alpha değeri, alt ölçeğin maddelerinin güvenilirlik değerinin yeterli olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 27). ÖKHKUK alt ölçeğine ilişkin her bir maddeyi incelediğimizde (Tablo 28), her bir maddenin alt ölçeğin oluşumuna katkı sağladığı görülmektedir. Özellikle ÖKHKUK5 maddesinin alt ölçekten çıkarılmasının, ölçeğin güvenilirliği önemli ölçüde düşürdüğü belirlenmiştir. PBDE'nin UMDK, BÖYDAK, BGK, ÖKİYK ve ÖKHKUK alt ölçeklerinin birbirleri ve toplam Başarısızlık Korkusu'yla olan ilişkisi değerlendirildiğinde (Tablo 29), tüm alt boyutların başarısızlık korkusunu ölçmede üst düzeyde ($p < 0.01$) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Yukarıda belirtilen güvenilirlik katsayıları ölçeğin Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu ve Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeklerinin düşük Cronbach alpha katsayılarındaki ufak sapmalar dışında

Nunnally'nin (1967) belirttiği düzeyde güvenilir bir ölçek olduğuna dair bilgi vermektedir. Bu sapmalar Nunnally ve Bernstein (1994)'nın belirttiği gibi; Alpha değerinin doğrudan doğruya alt ölçeklerin madde sayılarından etkilenmesiyle açıklanabilir. Çünkü her iki alt ölçeğinde madde sayısı 4'tür.

Conroy ve ark. (2002) tarafından yapılan ilk çalışmada, iç tutarlık katsayıları Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu, Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu, Belirsiz Gelecek Korkusu, Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu ve Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeklerinde sırasıyla, 0.80, 0.74, 0.80, 0.81 ve 0.78 olarak belirlenmiştir.

Ruangmanotam(2006) tarafından yapılan çalışma sonuçlarında Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu, Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu, Belirsiz Gelecek Korkusu, Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu ve Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeklerine ait iç tutarlık değerlerinin sırasıyla, 0.74, 0.61, 0.51, 0.74 ve 0.71 olduğu belirlenmiştir. Bizim çalışmamızda olduğu gibi Ruangmanotam'ın çalışmasında da gerek Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğinin gerekse Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğinin Cronbach alpha değerlerinin nispeten düşük olduğu görülmektedir.

İkinci çalışmada KKA'ne ait geçerlik analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bu uyum indeks değerlerinin (Tablo 8) modelin iyi uyum değerleri gösterdiği Tablo 54'te verilen ve Kelloway (1998), Schumacker ve Lomax,

(2004) ve Şimşek (2007) belirlediği uyum iyiliği indekslerine göre belirlenmiştir. Zervas, Stavrou ve Psychountaki (2007, 142-159) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın orijinalinde ise, $\chi^2 / sd = 95.220/43 = 2.21$ olarak hesaplanmış. Diğer uyum iyiliği indeks değerlerinin ise, RMSEA = 0.109, SRMR= 0.051; NNFI = 0.918, CFI = 0.936 olarak belirlenmiştir.

Motivasyonel İşlev alt ölçeği maddeleri arası korelasyon değerlerinin yüksek olduğunu Tablo 33'te verilen değerlerle ortaya konmaktadır. Buna göre alt ölçeğin sahip olduğu 0.94 Cronbach Alpha değeri, alt ölçeğin maddelerinin güvenilirlik değerinin oldukça yüksek olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 34). Mİ alt ölçeğine ilişkin her bir maddeyi incelendiğinde (Tablo 35), her bir maddenin alt ölçeğin oluşumuna katkı sağladığı görülmektedir. Bilişsel İşlev alt ölçeği maddeleri arası korelasyon değerlerinin orta düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 37). Alt ölçeğin sahip olduğu 0.87 Cronbach Alpha değeri, alt ölçeğin maddelerinin güvenilirlik değerinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 38). Bİ alt ölçeğine ilişkin her bir maddeyi incelediğimizde (Tablo 39), her bir maddenin alt ölçeğin oluşumuna katkı sağladığı görülmektedir. Zervas, Stavrou ve Psychountaki (2007, 142-159) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın ölçeğin iç tutarlık değerleri GÜdüsel İşlev için 0.83; Bilişsel İşlev için 0.92 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerli bir ölçek olmasının yanında, elde edilen bu güvenilirlik katsayıları ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğuna dair bilgi vermektedir.

Envanterin alt ölçekleri arasındaki ilişki incelendiğinde, tüm alt ölçeklerin birbirleri ile pozitif ve anlamlı biçimde ilişkili olduğu belirlenmiştir ($p < 0.01$). Zervas, Stavrou ve Psychountaki (2007, 142-159)'nin çalışmasında da, Güdüsel İşlev ve Bilişsel İşlev arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak pozitif ve anlamlı olduğu belirtilmiştir.

Uyum indekslerine ait genel ölçütlere karşılaştırıldığında her iki ölçeğe ait çalışmalardaki değerlerin iyi uyum indeksi ölçüleri içerisinde olduğu görülmektedir. Her faktör kendisini oluşturan soruları doğru biçimde temsil etmektedir.

Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki incelendiğinde sadece Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu alt ölçeğinin, spor deneyimi ile pozitif ve anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir. Kısaca söylersek deneyim arttıkça Belirsiz Gelecek Korkusu'na ait puanlar yükselmektedir. Conroy ve ark.'nın (2001) çalışmasında Başarısızlık Korkusu ile deneyim arasındaki ilişki elit deneyim düzeyde incelenmiş ve daha az deneyimli bireylerin daha farklı yada çeşitli kaynaklar kullanarak başarısızlığı değerlendirebilecekleri öngörüsünde bulunmuş ve bu öngörü çalışmamız sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Conroy ve ark.'nın (2005) rekreasyonel erkek ve kız çocuklarıyla yaptıkları başka bir çalışmada ise bulgularımızın aksine deneyimin artmasıyla Başarısızlık Korkusu'nun azaldığı belirlenmiştir. Sagar ve ark.(2007) genç sporcularda yaptıkları çalışmasında ise ergenlerde başarısızlık korkusunun

hakemler, antrenörler, aileler, akranlar ve toplum tarafından performanslarının sürekli biçimde değerlendirilmesi sayesinde ortaya çıktığı belirtilmektedir. Bulguların gösterdiği deneyimin artmasıyla birlikte birey başarısızlığın nasıl ve kimlerce nitelendirildiğini tam olarak fark etmiş ve bu doğrultuda duyguyu geliştirmiş olabilir.

Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeği ile cinsiyetler arasında herhangi bir anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Ancak erkeklerin daha yüksek ortalama puanlar aldığı görülmüştür. Elison ve ark. (2006), erkeklerin utanç durumunda daha çok kaçınma davranışı gösterdiğini ve kadınların ise daha çok utancı içselleştirme yoluna gittiğini belirtmektedir. Bu erkeklerin yüksek ortalamasını açıklayabilir.

McGregor ve Elliot (2004), Atkinson'un Utanç'ın, Başarısızlık Korkusu kavramının temelini oluşturduğuna ilişkin çalışmasında elde ettiği ilk empirik bulguları verdiği çalışmada yukarıdaki sonuçları destekler nitelikte utanç boyutunda cinsiyetler arası herhangi bir anlamlı fark belirtmemiştir. Ruangmanotam(2006) Çalışmasında da benzer sonuçlar bulmuş ve Utanç ve Mahcubiyet Deneyimleme Korkusu alt ölçeği bağlamında herhangi bir farklılık belirlememiştir.

Birisinin Öz-Yargısını Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeğinde cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bayanların puan ortalamalarının erkeklere oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Conroy & Willow (2002), birilerinin hakkındaki düşüncelerinin değişebileceği tehdidi

özellikle bayanlarda algılanan sportif yeterliklerin düşük olmasına bağlı olabileceğini belirterek bu alt ölçek puanı düşük bireylerin hedeflerini gerçekleştirecek planları geliştirme yetenekleri hakkında daha az umutlu olduklarını bildirmiştir.

Belirsiz Gelecek Korkusu alt ölçeğinde de cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Erkeklerin ortalama puanlarının bayanlara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme alt ölçeğinde ise cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Erkek katılımcıların puan ortalamalarının bayan katılımcıların puan ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir.

Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu alt ölçeğinde de cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bu ölçekte ise bayan katılımcıların puan ortalamalarının erkek katılımcıların puan ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Hagger ve ark. (2009) önemli kişilerin bireylerde spora katılım açısından ufak ancak önemli bir yeri olduğunu bildirmekle birlikte cinsiyetler arasında herhangi bir farklılık bulamamıştır. Conroy ve Coatsworth (2007), yüksek Başarısızlık Korkusu sahibi bireylerin ebeveynleri ve antrenörlerini suçlayıcı, saldıran ve aldırışsız, daha az onaylayan, daha az seven ve daha az koruyucu olarak tanımlamakta olduklarını belirtmektedir. Conroy ve ark. (2007) Başarısızlığın önemli kişilerin ilgisini yitirme ve önemli kişileri hayal kırıklığına uğratma ile sonuçlanacağına ilişkin inançlar yüksek düzeyde öz-ihmalkarlığa ve düşük düzeyde kendini kabul etmeye yol açtığını belirlemiştir.

Kendinle Konuşma Anketi'nin alt ölçekleri ile yaş ve deneyim arasındaki ilişki incelendiğinde gerek yaşın gerekse deneyimin hem güdüsel hem de bilişsel işlev alt boyutlarla negatif ve anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir.

Hardy ve ark. (2005) yaptığı bir çalışmada hipotezlerini deneyimli sporcuların daha az kendinle konuşma kullanacakları üzerine kursalar da deneyim ile kendinle konuşma arasında herhangi bir ilişki belirleyememişlerdir. Aynı şekilde Gammage ve ark. (2001) motor öğrenme araştırmalarında ilk olarak sözel-bilişsel aşamadan geçildiği bilgisinden yola çıkarak deneyimsiz sporcuların daha çok kendinle konuşma kullanacaklarını öne sürmüştür. Deneyimsiz sporcuların bilişsel kendinle konuşmayı daha fazla kullanacakları, deneyimli sporcuların ise bu kadar detayı ve yönergeye ihtiyacı olmadığı öngörüsüne bulunmuş ancak bunu empirik olarak desteklememişlerdir. Gibson ve Foster (2007) ise elit sporcuların antrenman esnasında daha ilişkilendirilmiş düşüncelere elit olmayanlara göre daha fazla sahip olduklarına ilişkin kanıt bulamamışlardır. Neil ve ark. (2006) ise kendinle konuşmanın ve imgeleme kullanımının elit sporcularda, elit olmayanlara oranla çok daha fazla olduğunu bildirmekle birlikte ne tür bir kendinle konuşma olduğunu belirtmemektedir. Landin ve Hebert'a (1999) göre deneyimsiz sporcuların doğru hareket kalıplarını geliştirmek için kendinle konuşmayı kullandıkları literatür tarafından belirlenmiştir. Ancak deneyimli sporcularında aynı şekilde kendinle konuşma kullandıklarını söylemenin çok geniş anlamda spekülatif olacağı belirtilmiştir.

Bayan ve erkek katılımcıların Bİ ve Mİ alt ölçeklerine ilişkin *t* testi sonuçları değerlendirildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bayan katılımcıların puan ortalamalarının erkek katılımcıların puan ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Burnett'in (1994) ilkökul çocuklarında yaptığı çalışmada cinsiyet farklılıklarına rastlamıştır. Burnett'in (1995) yine çocuklarda yaptığı çalışmada önemli yetişkinlerin olumlu ifadelerinin erkek çocuklarda ayırt edici bir etkiye sebep olduğu belirlenirken, ebeveynlerin olumlu ifadelerinin kız çocukları için tahminleyici bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır. Katsikas ve ark. (2009)'nın çalışması bizim bulgularımızla zıtlık göstermekte ve erkeklerin daha fazla kendinle konuşma kullandıkları gözlemlenmektedir. Calvete ve Cardenoso'nun (2005) çalışması da erkekleri daha fazla kendinle konuşma kullandığını destekler niteliktedir.

Her iki ölçeğin alt boyutlarının birbiriyle olan ilişkileri incelendiğinde Motivasyonel işlev ile Birisinin Öz-Yargısının Değerini Azaltma Korkusu alt ölçekleri arasında pozitif, Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu ile Bilişsel İşlev alt ölçekleri arasında negatif, ve son olarak Önemli Kişileri Hayal Kırıklığına Uğratma Korkusu ile ise hem Bilişsel hem de Motivasyonel İşlev alt ölçekleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Motivasyonel işlev ile Birisinin Öz-Yargısının Değerini Azaltma Korkusu alt ölçekleri arasındaki pozitif ilişki kendinle konuşmanın öz yargıyı korumak için devreye girdiğini göstermektedir. Yani Öz-yargımızın değerindeki azalma korkusu algılandığında kendimizi güdülemek için kendinle konuşmayı kullanmaktayız. Conroy ve Metzler (2004)'da kendinle

konuşmanın sporcu müsabaka esnasında iken, kaygı hissediyorken ve başarısızlık korkusu hissederken ortaya çıktığını belirlemiştir.

Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu ile Bilişsel İşlev alt ölçekleri arasındaki negatif yönlü ilişki doğrudan doğruya ortamda algılanan önemli kişilerin başarısızlık sonucunda ilgisinin yiteceği korkusunun bireyin kendinle konuşma boyutlarından bilişsel işlevinin azaltması anlamına gelmektedir. Theodorakis ve ark. (2008) belirttiği gibi kendinle konuşmanın dikkati odaklama açısından oldukça net bir işlevi söz konusudur. Önemli insanların ilgisinin azalmasına ilişkin korkunun dikkati toparlamaya çalışmayı azaltması oldukça doğal olacaktır. Conroy ve Coansworth (2007) genç yüzücülerde başarısızlık korkusu düzeylerinin kendini suçlama ve kendini kontrol etme bağlamında olumlu şekilde bağlantılı olduğunu belirtmişlerdir. Başarısızlık korkusunun kendini suçlama davranışı ile ortaya çıktığını bildirmektedirler.

Bireyin önemli bireyleri hayal kırıklığına uğratmak istemediği için ister dikkat açısından ister öz-yeterlik açısından, ister özgüven açısından, isterse eforu arttırmak için her iki kendinle konuşma işlevini de kullanmayı arttırmasını gerektirecektir. Ayrıca sadece takım sporcularında yapılan bu çalışmanın bireysel sporcularında dahil edilerek yinelenmesi sonuçları yorumlamayı çok daha kolaylaştıracaktır. Takım sporcularının bu ilişkiyi daha fazla göstereceği düşünülmektedir.

Uygulama çalışmasındaki veri bağlamında Performans Başarısızlık Envanteri'ne ait iyi uyum indekslerinin tekrar gözden geçirilmesiyle alınan

sonuçlar değerlendirildiğinde indeksler uyarlama çalışmalarına göre biraz daha düşük gözükmektedir. Ancak bir kısım indekslerin hala kabul edilebilir değerlerde kalması özellikle χ^2/sd oranının daha da düşmesi çalışmanın kabul edilebilir düzeylerde kaldığının bir göstergesidir.

Alt lekler ait Cronbach Alpha değerlerinin özellikle düşük olan BGK ve BÖYDAK alt ölçeklerinde daha da düşmesi başta ölçeğin güvenilirliğini tehlikeye atar gibi görünse de madde sayılarının çok az olması bunu beklenir kılmaktadır. Bu düşüş zaten Nunnaly ve Berstein (1994) belirttiği durumlardan biridir. Bademci (2006)'nın net bir biçimde belirttiği gibi Klasik test kuramı güvenirlik kestirimleri toplam test ölçüm varyansı, toplam ölçek ölçüm varyansı da, leği alan grubun ne derece bağdaşık ya da ayrışık olmasından çokça etkilenmektedir. Eğer bir test, bağdaşık [homojen] bir gruba verilirse, toplam test ölçümü içindeki değişkenlik azalacak, dolayısıyla alfa katsayısı küçülecek, aynı test daha ayrışık [heterojen] bir gruba verilirse toplam test ölçümü içindeki değişkenlik artacak, dolayısıyla alfa katsayısı da büyüyecektir. Bu bilgiler işığında uygulama renkleminin homojen bir yapıda olduğu söylenebilir.

Kendinle Konuşma Anketi'ne ait iyi uyum indeksleri ise benzer bir yapı ortaya koymuş hatta χ^2/sd oranının daha da düşmesi uyumun daha da iyileştiğini göstermektedir.

BÖLÜM V SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak Performans Başarısızlık Değerlendirme ve Kendinle Konuşma ölçme modeline ilişkin uyum indeksleri ve temel parametre tahminleri modelin verilerle uyum içerisinde olduğunu göstermektedir.

Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma Anketi'nin Türkçe literatüre kazandırılmış ölçüm araçları olduğu düşünülmektedir. Ancak yapılan analizler göstermiştir ki Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri'ne ait olan Belirsiz Gelecek Korkusu ve Birisinin Öz Yargısının Değerini Azaltma Korkusu alt ölçeklerinin yeterli madde sayısına sahip olmamaları sebebiyle çok dikkatle yaklaşılması gereken ölçme araçlarıdır.

Her iki olgunun ilişkileri takım sporları bağlamında incelenmeye çalışılmış ve yapı biraz olsun netlik kazanmıştır. Başarısızlık Korkusu ile Kendinle Konuşma kavramlarının birbiriyle olan ilişkileri gerek dünya literatüründe gerekse Türk popülasyonları üzerinde yeterince araştırılmamıştır. Yapılacak çalışmaların elit olan ve olmayan gruplarda, deneyimli ve deneyim düzeyi düşük sporcularda, çocuk, genç ve yetişkin sporcular düzeyinde, takım ve bireysel branşları karşılaştırmalı bir yöntem belirleyerek incelemek yapıyı çok daha net biçimde ortaya koyup profesyonellere daha büyük dayanak noktaları sunması açısından önem taşımaktadır.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Conroy ve ark. (2004) tarafından geliştirilen Performans Başarısızlık Değerlendirme Envanteri (PBDE)'nin ile Zervas ve ark. (2007) tarafından geliştirilen Kendinle Konuşma Anketi (KKA)'nin Türk popülasyonuna uyarlanması ve bir sporcu örnekleminde uygulanmasıdır. Örneklem PBDE için 251 kadın, 401 erkek toplam 652 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi, KKA için ise 157 kadın, 265 erkek toplam 422 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi, sporcu örneklemini çeşitli takım sporlarından 142 kadın, 160 erkek toplam 302 kişi oluşturmaktadır. Yapılan Doğrulamalı Faktör Analizi ve güvenilirlik analizlerinin sonucunda her iki ölçme aracının da Türk popülasyonuna uygun olduğu belirlenmiştir. Sporcu örnekleme uygulanması sonucunda ise PBDE alt ölçeklerinden Önemli Kişilerin İlgisini Yitirme Korkusu'nun, spor deneyimi ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Kendinle Konuşma alt boyutları olan Motivasyonel İşlev ve Bilişsel İşlev'in spor deneyimi ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Başarısızlık Korkusu ile Kendinle Konuşma alt boyutlarından bazılarının ilişkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Başarısızlık Korkusu, Kendinle Konuşma, Geçerlik, Güvenirlik

ABSTRACT

The purpose of this study is to adapt Performance Failure Appraisal Inventory (PFAI) which is developed by Conroy et.al. (2004), and Self-Talk Questionnaire (S-TQ) which is developed by Zervas et.al. (2007) into Turkish population, and to examine these structures in a Turkish athlete sample. Samples are consisting of 251 female, 401 male and total of 652 university students for PFAI, 157 female, 265 male and a total of 422 university students for S-TQ, and 142 female, 160 male and a total of 302 team sports athletes of various team sports. After Confirmatory Factor Analysis and reliability analysis, it is found that both instruments are applicable to Turkish athletes. Statistically differences were determined in athletic experience and Fears of Important Others Losing Interest scale of PFAI, Age and athletic experience is correlated with Motivational and Cognitive Functions of Self-Talk. And also some dimensions of Fear of Failure and Self-Talk are correlated.

Keywords: Fear of Failure, Self-Talk, Reliability, Validity

BÖLÜM VII KAYNAKÇA

1. <http://www-personal.umd.umich.edu/~rostraub/lecture1.htm>
2. Bademci, V. (2006). Güvenirliği Doğru Anlamak ve Bazı Klişeleri Yıkmak: Bilinenlerin Aksine, Cronbach'ın Alfa Katsayısı, Negatif ve "-1"den Küçük Olabilir. Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(12), 3-26.
3. Browne, M. W., ve Cudeck, R. (1993). Alternative Ways of Assessing Model Fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), Testing Structural Equation Models. Newsbury Park, CA: Sage. 136-162.
4. Burnett, Paul C. (1995) Cognitive Behaviour Therapy vs. Rational-Emotive Education : Impact on Children's Self-Talk, Self-Esteem And Irrational Beliefs. Australian Journal of Guidance and Counselling, 5(1), 59-66.
5. Calvete E. & Cardeoso O. (2005). Gender Differences in Cognitive Vulnerability to Depression and Behavior Problems in Adolescents. Journal of Abnormal Child Psychology, 33, 2, 179-192.

6. Cashmore, E. (2008), *Sport And Exercise Psychology: Key Concepts*, Second Edition, , Routledge, Abington, Oxon, 175.
7. Chroni, S., Perkos, S., & Theodorakis, Y. (2007). Function And Preferences Of Motivational And Instructional Self-Talk For Adolescent Basketball Players, *9*(1), 19-31.
8. Conroy D.E. (2001) Fear of Failure: An Exemplar for Social Development Research in Sport, *Quest*, *53*(2).
9. Conroy D.E. ve Metzler J.N. (2004). Patterns of Self-Talk Associated with Different Forms of Competitive Anxiety, *Journal of Sport and Exercise Psychology*, *26*,1, 69–89.
10. Conroy D.E., Poczwardowski A. ve Henschen K.P. (2001) Evaluative Criteria and Consequences Associated with Failure and Success for Elite Athletes and Performing Artists, *Journal of Applied Sport Psychology*, *13*, 300-322.
11. Conroy, D. E., & Coatsworth, J. D. (2007). Coaching Behaviors Associated With Changes In Fear Of Failure: Changes In Self-Talk

And Need Satisfaction As Potential Mechanisms. *Journal Of Personality*, 75(2), 383-419.

12. Conroy, D. E., Kaye, M. P., & Fifer, A. M. (2007). Cognitive Links Between Fear of Failure and Perfectionism. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 25(4), 237-253.

13. Conroy, D.E., Willow, J.P., & Metzler, J.N. (2002). Multidimensional Measurement of Fear of Failure: The Performance Failure Appraisal Inventory. *Journal of Applied Sport Psychology*, 14, 76-90.

14. Conroy, D., Coatsworth, D.J. & Fifer, A.M. (2005). Testing Dynamic Relations Between Perceived Competence and Fear of Failure in Young Athletes. *Revue Européenne de Psychologie Appliquée/European Review of Applied Psychology*, 55(2), 99-110.

15. Conroy, D.E. (2001). Progress in the Development of a Multidimensional Measure of Fear of Failure: The Performance Failure Appraisal Inventory. *Anxiety, Stress and Coping*, 14, 431-452.

16. Crain W.C.(2000). *Theories of Development: Concepts and Applications*, 4th Edition, Prentice-Hall, New Jersey, USA, 223.

17. Depape A.M.R. ve ark.(2006). Self-Talk and Emotional Intelligence in University Students, *Canadian Journal of Behavioural Science*, 38, 3, 250-260.
18. Elison, J., Pulos, S., & Lennon, R. (2006). Shame-focused coping: An empirical study of the compass of shame. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 34(2), 161-168.
19. Erdoğan, Y., Bayram, S., ve Deniz, L. (2007). Web tabanlı öğretim tutum ölçeği: Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 4(2).
20. Feltz D.L., Short S.E., Sullivan P.J. (2008). *Self Efficacy in Sport*, Human Kinetics, Champaign, Il., 6.
21. Flett, G.L. ve Hewitt P.L. (2006). Positive Versus Negative Perfectionism in Psychopathology *Behav Modif*; 30; 472.
22. Gammage, K. L., Hardy, J., & Hall, C. R. (2001). A Description of Self-Talk in Exercise. *Psychology of Sport and Exercise*, 2, 233-247.
23. Gençöz T.(1998). Korku: Sebepleri, Sonuçları ve Başetme Yolları, *Kriz Dergisi* 6 (2): 9-16.

24. Gibson, A. St., C., & Foster, C. (2007). The Role Of Self-Talk In The Awareness Of Physiological State And Physical Performance. *Sports Medicine*, 37(12), 1029-1044.
25. Hagger M., Chatzisarantis N. (2005). *The Social Psychology of Exercise and Sport*, Open University Press, Two Penn Plaza, New York, 133.
26. Hagger, M., Chatzisarantis, N. L. D., Hein, V., Soós, I., Karsai, I., Lintunen, T., Et Al. (2009). Teacher, Peer and Parent Autonomy Support in Physical Education and Leisure-Time Physical Activity: A Trans-Contextual Model of Motivation in Four Nations. *Psychology & Health*, 24(6), 689-711.
27. Hall, C. ve ark., (1997) Recalling Demonstrated and Guided Movements Using Imaginary and Verbal Rehearsal Strategies, *Research Quarterly for Exercise and Sports*, 68, 2,136-144).
28. Hanin, Y.L. (2000) *Emotions In Sport*, Human Kinetics, Champaign, Il, 157-187.
29. Hardy, J. (2006). Speaking clearly: A critical review of the self-talk literature. *Psychology of Sport and Exercise*, 7, 81-97.

30. Hardy, J. ve Hall, C.R. (2005) A Comparison of Test-Retest Reliabilities Using the Self-Talk Use Questionnaire, *Journal Of Sport Behavior*, 28, 3, 201-215.
31. Hardy, J., Hall, C. R. and Hardy, L. (2005) Quantifying athlete self-talk, *Journal of Sports Sciences*, 23: 9, 905 - 917.
32. Hardy, L., Jones, G., Gould, D. (2007) *Understanding Psychological Preparation for Sport*, John Wiley & Sons Ltd., Chichester, England, 42.
33. Hatzigeorgiadis, A., & Biddle, S. J. (2008). Negative Self-Talk During Sport Performance: Relationships with Pre-Competition Anxiety and Goal-Performance Discrepancies. *Journal of Sport Behavior*, 31(3), 237-253.
34. Highlen, P.S. & Bonnie, B.B. (1983). Elite Divers and Wrestlers: A Comparison Between Open- and Closed-skill Athletes, *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 5, 4.
35. http://tip.sdu.edu.tr/akademikyapi/dersnotlar/Dahili_Tip_CocukPsikiyatr_isi/Donem_I_Tip_Fakultesi_Tibbi_Psikoloji_Ders_Notlari/Duygular_ve_Heyecanlar.pdf

- 36.Hu, L.T. ve Bentler, P.M. (1995). Evaluating Model Fit. In R. H. Hoyle (Ed.), Structural equation modeling. Thousand Oaks, CA: Sage. 76-99.
- 37.Kagan J.,(2007). What is Emotion? Yale University Press, New Haven & London. 1-2.
- 38.Katsikas, C., Argeitaki, P., & Smirniotou, A. (2009). Performance Strategies o Greek Track and Field Athletes: Gender and Level Differences. Psychologist, 5.
- 39.Kelloway, E. K. (1998). Using LISREL for Structural Equation Modeling. A Researcher's Guide. California: SAGE Publication, 2.
- 40.Kline, R. B. (2005). Principles and Practice of Structural Equations Modeling. (2nd Ed). New York: Guilford Press
- 41.Koçak R., (2002). Aleksitimi: Kuramsal Çerçeve Tedavi Yaklaşımları ve İlgili Araştırmalar. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 35 (1-2), 183-212

42. Kontos A.T., Feltz D.L. (2008). *The Nature Of Sport Psychology*. Horn T.S. (Ed) *Advances In Sport Psychology*. 3rd Edition. Human Kinetics, 8-9. Champaign, Illinois.
43. Landin D. ve Hebert E.P. (1999). The Influence of Self-Talk on the Performance of Skilled Female Tennis Players. *Journal o Applied Sport Psychology*, 11(2), 263, 282.
44. Lavallee D., Kremer J., Moran A.P. and Mark Williams (2004). *Sport Psychology: Contemporary Themes*, Palgrave Macmillan, 119.
45. Lazarus, R. S. (1991). *Emotion And Adaptation*. New York: Oxford University Press.
46. Mcgregor, H. A., & Elliot, A. J. (2004). The Shame of Failure: Examining the Link Between Fear of Failure and Shame. *Society*, 31, 2, 218-231.
47. Mellalieu, S.D., Hanton S., (2008). *Advances in Applied Sport Psychology, A Review*, Routledge; I. Edition, 163.
48. Morrin, A. (1993). Self-talk and Self-awareness: On the Nature of the Relation, *Journal of Mind and Behaviour*, 14, 3, 223.

- 49.Neck,C.,P., Manz,C.C. (1992). Thought Self-Leadership: The Influence of Self-Talk and Mental Imagery on Performance, Journal of Organizational Behavior, 13, 7, 681-699.
- 50.Neil, R. ve ark. (2006) Psychological Skills Usage and the Competitive Anxiety Response as a Function of Skill Level in Rugby Union, Journal of Sports Science and Medicine, 5, 415-423.
- 51.Nideffer, R.M. (1976). Test of Attentional and Interpersonal style, Journal of Personality and Social Psychology, 34, 394 - 404.
- 52.Nunnally, J.C (1967), Psychometric Theory, McGraw-Hill, New York, NY.
- 53.Nunnally JC, Bernstein IH (1994). Psychometric theory New York McGraw-Hill,
- 54.Özkan B.Ö., Gençöz T., (2006). Gurur Toplumu Bakış Açısıyla Türk Kültürünün İncelenmesinin Önemi. Kriz Dergisi, 14 (3): 19-25
- 55.Peters, H.J. & Williams, J.M. (2006). Moving Cultural Background to the Foreground: An Investigation of Self-Talk, Performance, and Persistence Following Feedback, Journal of Applied Sport Psychology, 18, 3, 240 – 253.

56. Ruangmanotam L. (2006). Validation of Performance Failure Appraisal Inventory in Young Thai Athletes. *Journal of Sports Science and Technology*, 6, 1, 77-92.
57. Sagar, S. S., Lavalley, D., & Spray, C. M. (2007). Why Young Elite Athletes Fear Failure: Consequences of Failure. *Journal of Sports Sciences*, 25(11), 1171 – 1184.
58. Schmalt H.D. (2005) Validity of a Short Form of the Achievement-Motive Grid (AMG-S): Evidence for the Three-Factor Structure Emphasizing Active and Passive Forms of Fear of Failure. *Journal of Personality Assessment*, 84(2), 172–184.
59. Schouwenburg H.C.(1992). Procrastinator and Fear of Failure: An Exploration of Reasons for Procrastination, *European Journal of Personality*, 6, 225-236.
60. Schu, J., & Langens, T. A. (2007). Psychological Crisis in a Marathon and the Buffering Effects of Self-Verbalizations 1, *Journal of Applied Social Psychology*, 37, 10, 2319-2344.
61. Schumacker, R. E. ve Lomax, R. G. (2004). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*. New Jersey: Lawrence Erlbaum.

- 62.Silva J.M. 2006. Psychological Characteristics Beneficial to a Team Handball Player, In (Ed) J.Dosil, The Sport Psychologist's Handbook, John Wiley & Sons Ltd, West Sussex, England, 219.
- 63.Şimşek, Ö. F. (2008) . Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş: Temel İlkeler ve LISREL Uygulamaları. Ankara: Ekinoks Yayıncılık.
- 64.Thatcher J. (2005). Stress, Challenge, and Impression Management among Sports Officials, Sport & Exercise Psychology Review, 1, 2.
- 65.Theodorakis Y., Hatzigeorgiadis, A., & Chroni, S. (2008). Self-Talk: It Works, but How? Development and Preliminary Validation of the Functions of Self-Talk Questionnaire. Development, (12), 10-30.
- 66.Vealey R.S. (2008). Fear of Failure in The Context of Competitive Sport: A Commentary, International Journal of Sports Science & Coaching, 3, 2.
- 67.Vealey, R.S. (2007). Understanding and Enhancing Self Confidence in Athletes. In R.C., Handbook of Sport Psychology 3rd Edition, (Ed).Tenenbaum, G., Eklund, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 298.

68. Williams, J. M., & Leffingwell, T. R. (1996). Cognitive Strategies in Sport and Exercise Psychology. In J. Van Raalte and B. Brewer (Eds.). Exploring Sport and Exercise Psychology, . APA Press, Washington D.C, 51-73.
69. Zervas, Y., Stavrou N. ve Psychountaki M. (2007). Development and Validation of the Self-Talk Questionnaire (S-TQ) for Sports Journal of Applied Sport Psychology, 19, 142-159.

EKLER

EK 1:

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Okulunuz /Takımınız :..... **Cinsiyetiniz:** *Bayan*

Erkek

Yaşınız:

Branşınız :

Kaç yıldır bu branşla uğraşıyorsunuz? :

EK 2:

PERFORMANS BAŞARISIZLIK DEĞERLENDİRME ENVANTERİ

Aşağıda kişilerin kendilerine ait duyguları anlatmada kullandıkları bir takım ifadelere yer verilmiştir. Her ifadeyi okuyun, sonra genelde nasıl hissettiğinizi, ifadelerin yan tarafındaki kutucuklardan uygun olana işaretlemek suretiyle belirtin. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman kaybetmeksizin anında nasıl hissettiğinizi gösteren cevabı işaretleyin.	Hiç inanmıyorum		Zamanın %50'sinde inanıyorum		Zamanın %100'ünde inanıyorum	
	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
1. Başarısız olduğumda, genellikle bunun nedeni başaracak kadar zekice davranmamamdır	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
2. Başarısız olunca, geleceğim belirsiz görünür.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
3. Başarısızlığım, benim için önem taşıyan insanları üzer.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
4. Başarısız olunca, yeteneksizliğimi suçlarım.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
5. Başarısız olduğumda, planlarımı değiştirmem gerektiğine inanırım.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
6. Başarısız olduğumda, benim için önem taşıyan kişilerce eleştirilmeyi beklerim.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
7. Başarısız olunca, yeteri kadar yeteneğe sahip olamadığımdan korkarım.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
8. Başarısızlığım, "planlarımı" altüst eder.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
9. Başarısız olduğumda, benim için önemli olan insanların güvenini yitiririm.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
10. Başarısız olduğumda, başarılı olduğumdan daha az değerli olurum.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
11. Başarısız olduğumda, insanlar benimle daha az ilgilenir.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
12. Başarısız olduğumda, bunun planlarımı etkilemesinden endişelenmem.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
13. Başarısız olduğumda, insanların bana daha az yardım ettiğini düşünürüm.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
14. Başarısız olduğumda, benim için önem taşıyan insanlar mutsuz olur.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
15. Başarısız olduğumda, kendimi daha kolay eleştiririm.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
16. Başarısız olduğumda, sonucu kontrol edemediğim gerçeğinden nefret ederim.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
17. Başarısız olduğumda, insanlar beni yalnız bırakma eğilimindedirler.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
18. Başarısızlığımı başkaları görüyorsa bu durum utanç vericidir.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
19. Başarısız olduğumda, benim için önem taşıyan kişiler başarısızlığımdan hayal kırıklığına uğramıştır.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
20. Başarısız olduğumda, herkesin bunu bildiğini düşünürüm.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
21. Başarısız olduğumda, bazı insanlar benimle bir daha ilgilenmezler.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
22. Başarısız olduğumda, benden şüphelenenlerin şüphelerinde haklı olduklarına inanırım.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
23. Başarısız olduğumda, bazı insanlar için değerim azalır.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
24. Başarısız olduğumda, başkalarının hakkımda ne düşüneceklerinden endişelenirim.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)
25. Başarısız olduğumda, başkalarının başarılı olmak için çabalamadığını düşüneceğinden endişelenirim.	(-2)	(-1)	(0)	(+1)	(+2)	(+2)

EK 3 :**KENDİNLE KONUŞMA ANKETİ**

MÜSABAKA ESNASINDA		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
1	Müsabakaya tam anlamıyla konsantre olabilmek için kendi kendime bir şeyler söylerim	1	2	3	4	5
2	Müsabakada kullanacağım teknikle ilgili hakkında kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
3	Talimat vermek için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
4	Kendime olan güvenimi arttırmak için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
5	Kendimi motive etmek için kendimle konuşurum	1	2	3	4	5
6	Eforumu yükseltmek için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
7	Kendimi cesaretlendirmek için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
8	Olumlu bir düşünceyi güçlendirmek için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
9	Olumsuz düşünmemi engellemek için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
10	Rahatlamama yardımcı olması için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5
11	Hatalarımı düzeltmek için kendimle konuşurum.	1	2	3	4	5

**EK 4: EGE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ TEZ
KABUL YAZISI**

T.C
EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

SAYI:B.30.EGE.0.A1.00.00/3164
KONU : Mustafa ENGÜR

23/11/2007

SPORDA PSİKO SOSYAL ALANLAR
ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Anabilim dalımız beden eğitimi ve spor doktora programı öğrencisi Mustafa ENGÜR'ün tez konusunun "Performans Başarısızlığı Değerlendirme Envanteri ve Kendinle Konuşma Anketinin Türk Sporcu Populasyonuna Uyarlanması ve Uygulanması" olarak belirlenmesi yönetim kurulumuzun 22.11.2007 tarih ve 36/24 sayılı kararı ile uygun görülmüştür.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr.Cemal ERONAT
Müdür

İlgili Dosya

84
26.11.07

Ege Üniversitesi Kampüsü 35100 Bornova /İZMİR
Tel: 342 17 45 İç Hat:2517 Fax: 342 17 45
E-mail: sagbilens@mail.ege.edu.tr

ÖZGEÇMİŞ

1975 yılında Gönen / Balıkesir’de doğdu. İlk ve orta öğretimi Eskişehir’de tamamladı. 1993-1999 yılları arasında lisans eğitimini Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü’nde tamamladı. Yüksek Lisans eğitimini Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sporda Psikososyal Alanlar AnabilimDalı’nda 1999-2002 yılları arasında gerçekleştirdi. Halen Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.